

проф. д-р МИТКО ДИМИТРОВ

Изяви в медиите

Икономически уязвимо звено ли е България в рамките на ЕС?

Проф. Митко Димитров във В развитие, 09.03.2018

Галина Маринова

9 март 2018 | 19:47

Снимка: Bloomberg TV Bulgaria

Интересът на ЕК е в това, че Европа трябва да бъде стабилен регион като цяло и конкурентна в сравнение с останалите големи играчи на световната сцена и за това е важно вътре да няма слаби звена, които при определени обстоятелства да повлияят върху цялостното развитие на икономиката и на общото състояние на ЕС. Това каза **проф. Митко Димитров, Институт за икономически изследвания към БАН**, в предаването "В развитие" на Bloomberg TV Bulgaria с **водец Вероника Денизова**. Гостът коментира фактът, че България вече не е в процедура за прекомерни икономически дисбаланси.

"В доклада на Европейската комисия за икономическите дисбаланси авторите са много внимателни в изказа си, включително и за България. Те казват "известен напредък", "малък напредък", но все пак в няколко области е забелязан напредък след обстойния доклад за България и това им дава основания да поставят страната ни в една група по-напред".

Ние, все пак, сме в лошата третина на страните от ЕС, отбеляза събеседникът. "Общо от 28 страни, като Гърция я изключваме, защото е в специален режим, три страни и осем страни има в нашата група. В сравнение с миналата година бележим напредък, но все още сме сред страните, които имат макроикономически дисбаланси, които в крайна сметка при определени обстоятелства биха могли да доведат до проблеми в страната".

В кои отношения България бележи напредък? Какви са перспективите за бъдещето?

Вижте повече във видеото. <https://www.bloombergtv.bg/v-razvitie/2018-03-09/ikonomicheski-uyazvimo-zveno-li-e-balgariya-v-ramkite-na-es>

Икономическите дисбаланси в България

Митко Димитров във В развитие, 23.05.2017

Галина Маринова

23 май 2017 | 20:21

Митко Димитров, Институт за

икономически изследвания към БАН.

Снимка: Bloomberg TV Bulgaria

По отношение на икономически дисбаланси Европейската комисия нарежда България в последната група, заедно с Франция, Португалия, Италия и Кипър, а след нас е Гърция, която е извън подреждането. Това каза **Митко Димитров от Института за икономически изследвания към БАН** в предаването "В развитие" на Bloomberg TV Bulgaria с **водещ Вероника Денизова**. "Това са Южноевропейските държави, които са по-недисциплинирани и искат да живеят на кредит, всички имат допълнителни проблеми и ние сме в тяхната група".

Комисията обръща внимание на проблеми, които сме коментирали многократно, и са свързани с функционирането на институциите. Това са проблеми, за които много дълго време се говори, но напредък в тяхното преодоляване - няма".

Липсата на баланси се търси в няколко области - публични финанси и данъчна система, финансова система, пазар на труда, образование и бизнес среда, обясни гостът.

"Важно е всяка година да има напредък по преодоляването на тези проблеми. Това дава и надежда на хората".

България да обърне внимание на дефектите в икономиката, съветва икономист

По-ускорени темпове може да дойдат от качествено подобряване на работата на институциите, твърди проф. Митко Димитров, директор на Икономическия институт на БАН

България трябва да обърне внимание на дефектите в икономиката, отколкото просто да гони достигането на зададените темпове на растеж. По-висок растеж в резултат на по-добрата конюнктура не означава, че икономиката работи добре. На нас ни трябва темпове, които да се появят от качествено подобряване на работата на институциите. Това коментира проф. Митко Димитров, директор на Института за икономически изследвания при БАН, в предаването „Бизнес старт“ по Bloomberg TV Bulgaria.

Поводът за коментара бяха предварителните данни на Националния статистически институт (НСИ), който отчете, че през 2015 г. [брутният вътрешен продукт \(БВП\) расте с 3%](#) на сезонно неизгладена база, което изпрати икономическия растеж на 7-годишен връх.

Според икономиста България има възможности за по-високи темпове на растеж, но трябва да бъдат изчистени дефектите във функционирането на политическата и икономическата система.

Последната година има напредък при подобряване на събираемостта на приходите в държавната хазна, но тази тенденция трябва да продължи, посочи още той.

По думите му твърдението, че ръстът на икономиката през 2015 година е движено основно от държавните инвестиции и европейски програми, е основателно. "Ако това е бил факторът с основна тежест, той ще има по-малко влияние през тази година", коментира проф. Димитров.

За икономиста основният проблем на България е нейното голямо изоставане спрямо страните, с които е тръгнала от едно и също положение. Причините, които не са ни позволили да бъдем в тяхната група, действат и сега. И тези причини не позволяват на България да има по-високи темпове на растеж, обясни проф. Димитров.

bgonair.bg

Митко Димитров: Бюджет на статуквото

Публикувана: 18 дек 2014 | 11:08 От: Мариета Иванова

При равни други условия бюджетът за следващата година е добър, това коментира в Сутрешния блок на Bulgaria On Air **проф. Митко Димитров**, директор на Института за икономически изследвания към БАН. Той обаче подчерта, че няма промяна по отношение на решаването на основните проблеми, които отдавна са известни, а именно корупция, сива икономика, съдебна система и т.н.

Той коментира и споразумението за пенсионната система, сключено между правителството и синдикатите преди по-малко от седмица. Положителното по думите му е възможността в следващите три месеца да се намери решение, което да е дългосрочно.

Възможността за избор между НОИ и частен фонд за задължителното доброволно осигуряване проф. Димитров коментира с думите, че „има съмнение, че правителството се опитва да си попълни недостига на средства“. Той подчерта, че „тези 8 млрд. няма да решат нищо. Те ще бъдат изхарчени за 1-2 години и нищо няма да се реши с това. Не ми се иска да вярвам, че това е причината“.

„По принцип винаги би трябвало да подкрепяме съществуването на частни фондове. Те дават възможност на човек да следи, да има личен елемент в спестовността. Единственият аргумент за negliжирането на значението на частните фондове е, че те не си вършат добре работата и да не се окаже в един момент, че е дошло време хората да си вземат парите, а тях ги няма. Ако това е аргументът, заложен в споразумението, той трябва ясно да се каже“, коментира още проф. Димитров.

Прочети още на: <http://euro2012.bgonair.bg/economy/2014-12-18/mitko-dimitrov-ako-ne-promenyame-nishto-byudzhetat-za-2015-e-dobar>

Икономисти на БАН: Бюджет 2015 предлага високо ниво на безработица

15 Декември 2014 | 16:56

Прочетено – 3141

София /КРОСС/ Бюджет 2015 не предлага политики, които да променят заетостта у нас - тя остава стагнираща и с високо ниво на безработицата. Залага се преди всичко на социалното подпомагане и на политиката на доходите, което не е философията, която ще изстреля икономиката ни в друга посока. Това заявиха експертите от Института за икономически изследвания при Българската академия на науките по повод приетия на първо четене проект за закон за бюджета в парламента. Според тях с повишаване на доходите за сметка на задлъжняването няма как да тръгнем в друга плоскост на развитие.

.....

Въпреки критиките в социалната сфера, като цяло Бюджет 2015 може да бъде оценен положително, заключи **проф. Митко Димитров** - Директор на Института за икономически изследвания при БАН. Като основание за това той посочи връщането към принципа за бюджетен дефицит в рамките на 3% от БВП.

Постижение за финансовото министерство е фактът, че не се надвишава тази граница, което е добър сигнал за бизнеса у нас и за инвеститорите в чужбина. Сигнал, който показва, че България иска да я смятат за стабилна в макроикономически план, подчерта проф. Димитров. Независимо от това, за него неблагоприятните процеси и тенденции в средата остават.

Притесненията ми идват от това, че не се излиза от досегашните схеми, и основно - не се предлагат мерки за повишаване на събираемостта от ДДС, митнически такси и акцизи, подчерта **проф. Димитров**. Не се използва и програмното бюджетиране, макар че се декларира от държавата от повече от 10 години и се смята за реален

измерител на ефективността от работата на една структура или прилагана политика.
Прочети цялата статия тук: <http://www.cross.bg/byudzhnet-dimitrov-povishavane-1444210.html#ixzz3M2pQL29Y>

Институтът за икономически изследвания при БАН представя доклад за Бюджет 2015

15 Декември 2014 | 11:28
Прочетено - 2965

/КРОСС/Институтът за икономически изследвания при Българската академия на науките представя днес доклад за бюджет 2015 на държавата.

В аванс директора на Института **проф. д-р Митко Димитров** коментира пред Радио Пловдив ще се подобри ли бизнес климатът у нас, ще се вдигнат ли цените и ръст или намаление на безработицата ни очаква.

Относно критиките към Бюджет 2015, определен като бюджет на статуквото, неререформаторски, консервативен, пица в кутия с двойно дъно и пр., проф. Димитров коментира: Положителен е фактът, че този бюджет успя или Министерството на финансите, респективно правителството, успяха да върнат бюджетния дефицит в 3-процентовата граница, т. е. това е сигнал за бизнеса и в България, и извън България, за потенциални инвеститори, че свръх дефицита от миналата година е било нещо случайно, т. е. страната продължава да бъде стабилна и това за мене е много важен сигнал и наистина заслужава да се отбележи.

Това е положителен сигнал по този пункт иначе неблагоприятните процеси, тенденции в средата си остават. Няма да бъде основателно да очакваме някакъв много голям растеж. Растежът, както знаете, е в рамките на 1 %, т. е. почти незабележим и в този смисъл той не е достатъчен, за да окаже влияние върху доходите - нещо, което да се почувства върху заетостта, върху доходите. В този смисъл следващата година пак ще бъде подобна на сегашната по отношение на растежа, допълни **проф. Митко Димитров**.

Той прогнозира стабилен, но нисък икономически ръст, който ще е под 3 %, и хората няма да могат да го почувстват като реално положително развитие. Едва при над 3-4 процента, ще се отрази върху доходите на хората и върху заетостта.

Прочети цялата статия тук: <http://www.cross.bg/signal-bulgariya-dimitrov-1444117.html#ixzz3M2nO8JHs>

Икономисти от БАН ще представят днес анализ на бюджета за 2015-а

публикувано на 15.12.14 в 09:07 / 204 преглеждания

БГНЕС

- **Интервю на Борислава Борисова с проф. Митко Димитров**

Възрастта при пенсиониране и сега не е ниска, заяви в ефира на "Преди всички" проф. Митко Димитров, директор на Института за икономически изследвания към БАН.

За дефицита в бюджета проф. Димитров каза:

Огромен е проблемът, че не се събират всички възможни приходи, които трябва да се събират. Това е задължение на Министерството на финансите.

Има дупка от 2 милиарда през последните години, само от несъбрано ДДС, в митниците също има 1-2 милиарда несъбрани средства.

За проблема на НОИ с недостиг на средства проф. Димитров посочи пенсиите за инвалидност, защото *поне половината от тях сега са нереалистични.*

Според Димитров държавните служители също трябва да плащат сами осигуровките си, за да бъде оздравена по-бързо пенсионната система.

Интервюто на Борислава Борисова с проф. Митко Димитров можете да чуете от звуковия файл.

2 млрд. лева от ДДС не влизат в хазната

15.12.2014 20:18 |

Близо 2 млрд. лв. от ДДС всяка година не влизат в хазната, а институциите не търсят решение на този проблем. Това каза **проф. Митко Димитров** от Института по икономически изследвания към БАН. Според него подобна е ситуацията и с

постъпленията от акцизи, а събираемостта на приходите е основният проблем пред бюджета за 2015 г.

”Ако се съберат тези пари, вероятно само за една година дефицитът ще може да се вмести до заложения в Закона за публичните финанси таван от 2%”, каза Димитров. В бюджета за догодина е предвидено дупката в хазната да бъде 3%, като се планира всяка следваща година дефицитът да се свива с по 0,5 на сто.

Проф. Димитров разкритикува и намеренията на правителството да вземе нов дълг от 8,1 млрд. лв. „От опита на другите страни знаем, че когато правителствата започнат да увеличават дълга, този процес става безконтролен и може да доведе до големи проблеми в страната, която си позволява да го прави”, коментира той. Затова правителството трябвало да се опита да ограничи този процес.

Според **проф. Димитров** друг проблем в бюджета е, че не се прилага ефективно т. нар. програмно бюджетирание. То изисква разходите за министерствата и агенциите да бъдат обвързани с постигнатите резултати.

Икономистите от БАН са критично настроени и към политиките за пазара на труда, заложили в средносрочната бюджетна прогноза до 2017 г. Дотогава безработицата ще намалее само с 1,9%, или с 83 000 души, обясни проф. Искра Белева. Според нея заетостта у нас ще остане стагнираща на фона на противоположните тенденции в Европа.

БАНКЕРЪ®

[Финансов дневник](#)

В Бюджет 2015 липсват сериозни промени, отчитат икономисти

Парламент Комисия по бюджет и финанси Представяне, обсъждане и приемане на законопроект за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет. Менда Стоянова Владислав Горанов Кирил Ананиев Румяна Тодорова

Положително е, че в проектобюджета за 2015 г. не се надвишава бюджетният дефицит от 3 процента, но липсват сериозни промени, не се залагат и политики за повишаване на заетостта. Такава оценка дадоха на пресконференция в БТА професори от Икономическия институт в БАН, които традиционно дават своето мнение за проекта на публичните финанси за следващата година. Постигание за финансовото министерство е фактът, че не се надвишава границата от 3 процента на дефицита, но сме неудовлетворени, че не се излезе от досегашната схема при съставянето на бюджета, заяви **проф. Митко Димитров**, директор на Института за икономически изследвания на БАН. Според Димитров от Агенция "Митници" и от ДДС биха могли да се съберат милиарди повече приходи и би трябвало политиките да го осъзнаят и да предложат решение. Не се използва програмното бюджетирание, макар че се декларира от държавата от повече от 10 години, каза проф. Димитров.

.....

16.декември.2014 / 06:54

Проф. Митко Димитров: 2 млрд. лв. са несъбраните от държавата приходи за година

Постижение за финансовото министерство е фактът, че в проектобюджета за следващата година не се надвишава границата от 3 на сто дефицит. Това е добър сигнал за бизнеса у нас и за инвеститорите в чужбина, който показва, че България иска да я смятат за стабилна в макроикономически план, коментира в предаването „Под лупа“ директорът на Института за икономически изследвания при БАН проф. Митко Димитров. Според него един от минусите в бюджета не се предлагат мерки за повишаване събираемостта на приходите.

Като цяло Бюджет 2015 може да бъде оценен положително, коментира в студиото на „Под лупа“ проф. Митко Димитров – директор на Института за икономически изследвания при БАН. Като основание за това той посочи връщането към принципа за бюджетен дефицит в рамките на 3% от БВП.

Един от минусите на бюджета е, че не се предлагат мерки за повишаване на събираемостта от ДДС, митнически такси и акцизи, подчерта проф. Димитров.

Според проф. Димитров държавата не използва един много ефективен инструмент, какъвто е програмното бюджетиране, т.е. финансиране срещу резултати. Когато това се направи, дори за неспециалисти в сфери като здравеопазването, образованието и науката, ще стане ясно дали използването на бюджетните средства е било ефективно или не.

СЕГА

[Горещи Новини](#)

Бюджет 2015 бетонира ниската заетост, твърдят икономистите от БАН

Бюджет 2015 не съдържа политики, които ще подобрят пазара на труда в България. В резултат на това ще си останем с висока безработица и ниска заетост, обявиха от Института за икономически изследвания към Българската академия на науките (БАН). "Заетостта през 2015, 2016 и 2017-та година ще се запази от около 3 млн. души, като през кризисната 2010 г.", посочи проф. Искра Белева. Тя припомни, че преди кризата - през 2008 година - заетите са били около 3,4 млн. души.

Според **проф. Митко Димитров**, директор на института, вдигането на минималната заплата догодина не е обосновано, защото икономиката буксува. Според него бюджет 2015, също както бюджетите от предишни години, показва сериозен проблем със събираемостта на приходите.

"Около 2 млрд. лв. от ДДС редовно не се събират. Митниците също не успяват да съберат достатъчно от акцизи и мита", заяви **проф. Димитров**.

Като друг проблем анализаторът посочи, че в България само се декларира, че се прави програмно бюджетирание. по думите му няма анализ какви са ефектите от вложения ресурс.

БАН: Най-големият проблем на Бюджет 2015 е събираемостта на приходите*

От началото на прехода хората, които вземат политическите решения в България, не правят опит да променят ситуацията, коментира проф. Митко Димитров

Бюджет 2015, също както бюджетите от предишни години, показва един сериозен проблем - събираемостта на приходите. Това заяви **проф. Митко Димитров**, директор на Института по икономически изследвания към БАН. Ежегодно учените правят преглед на бюджета между [първото](#) и второто му гласуване от парламента.

От началото на прехода хората, които вземат политическите решения в България, не правят опит да променят ситуацията, коментира **проф. Димитров**. Той призова политиките да признаят проблема и да предложат решение.

"Нашият бюджет има проблеми със събирането на средствата. Около 2 млрд. лв. от ДДС редовно не се събират. Митниците също не успяват да съберат достатъчно от акцизи и мита", заяви **проф. Димитров**. На фона на този проблем той смята парламентарните битки между партиите при дебатите за бюджета за "необясними". Като друг проблем анализаторът посочи, че в България се декларира, че използваме програмното бюджетирание, но това не става на практика. При програмното бюджетирание използваният ресурс трябва да се съпоставя с резултатите, посочи той. Митко Димитров посочи като положителни тенденции това, че финансовото министерство е планирало 3% дефицит, което било положителен сигнал към инвеститорите. Макар и със символични средства, има ориентираност към социалните

проблеми, отчете той.

.....

По статията работиха: автор [Надежда Бочева](#), редактор [Десислава Попова](#)

Смъртността при българските мъже в активна възраст - много по-висока от средноевропейската

Труд - 24.11.2015

В най-оптимистичния вариант населението на страната ни може да се увеличи с няколкостотин хиляди души, а в най-лошия - да остане на сегашното си ниво или да намалее малко в ...

Българските мъже мрат като мухи в активна възраст

Пазете силния пол, призова професор Митко Димитров

София, България 24 Ноем. 2015, 20:04 7219 прочита 23 коментара

В най-оптимистичния вариант населението на страната ни може да се увеличи с няколкостотин хиляди души, а в най-лошия - да остане на сегашното си ниво или да намалее малко в следващите 15 години. Това коментира директорът на Института за икономически изследвания към БАН професор Митко Димитров на конференция, на която беше представена стратегия за демографското развитие на населението в страната ни през следващите 15 години, съобщи БНР.

Съвсем естествено раждаемостта в страната следва развитието на икономиката, като по-големият проблем обаче е смъртността при българските мъже в активна възраст, която е много по-висока от средноевропейската, посочи ученият.

„Следователно пазете мъжете - имайте специална политика на грижа към българските мъже. Преждевременната смъртност означава смъртност на мъже, които са глави на семейство или хора, които са в разцвета на силите си - с квалификация и с определена работа, така че загубите не са само трагични за семейството, а те са и икономически, и социални. Има много силни измерения и за цялото общество”, коментира проф. Димитров.

Освен намаляване на смъртността и поощряване на естествения прираст на населението, резерви за да не се стопим като нация, може да се търсят и в механичния прираст. Необходимо е да се стимулира обратно връщането в страната на напусналите я българи, както и да се привлекат мигранти от други страни, допълни още специалистът. "Когато говорим за мигранти, много е важно това да бъдат хора, които да могат да се интегрират в обществото. Никое общество не е длъжно да приема хора, които ще бъдат чужди или враждебни на неговите ценности, както и на неговата култура и бит", отбеляза още той. /БЛИЦ

Прочети повече в Blitz.bg: https://www.blitz.bg/obshtestvo/blgarskite-mzhe-mrat-kato-mukhi-v-aktivna-vzrast_news376898.html

Демографската криза в България се дължи на ранна смъртност при мъжете и малко раждания, сочи доклад

14:33, 24 ное 15 / Общество Сподели в: [Email](#) 157

България е на най-лошите позиции по отношение на смъртността. По този показател надхвърляме 15 промила при средно за Европейския съюз 10 промила. България държи високи позиции и сред възрастовата смъртност при мъжете. У нас все повече представители на силния пол около 45-годишна възраст умират. Такива данни бяха представени в рамките на конференцията „Национална стратегия за демографско развитие на България 2012-2030 г.“, предаде репортер на София Topnovini.bg.

Проблемът с ранната смъртност сред мъжете е особено сериозен, обясни проф. Митко Димитров, директор на Института за икономически изследвания към БАН. Той добави, че този процес има пряко негативно отражение върху икономиката на страната. Другият основен фактор е рязкото намаляване на раждаемостта сред българското население.

„Темповете на раждаемост зависят пряко от икономическото развитие. Влиянието на кризата, която започна от 2008-2009 г. е голямо. Имаме тенденция на увеличение на раждаемостта преди кризата и след това рязко започва движение надолу. Очакванията са, че в години с икономически растеж може да очакваме повишение на раждаемостта.

Друга основна причина за смъртността са болестите, които отнемат живота на 70-75% от българите. Според изследването три са основните групи болести с най-голяма смъртност, които влияят на отрицателния прираст. На първо място са сърдечно-съдовите заболявания, следвани от онкологичните. Третият тип са външни фактори – катастрофи и различни травми. Проф. Димитров подчерта, че политиката на България трябва активно да се насочи към връщането на родните емигранти у нас. По думите му демографската ситуация ще се подобри едва когато 20-30% от българите в чужбина се завърнат у нас.

Нулев естествен прираст – максимумът, който може да постигне България

[България](#) / [Общество](#)

□ 15:00, 24.11.2015г □ 101

Максимумът, който може да се постигне в България, е нулев естествен прираст. Това каза директорът на Института за икономически изследвания към Българската академия на науките (БАН) проф. Митко Димитров на конференция "Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България 2012-2030 г. - приоритети и предизвикателства", предаде БТА.

Проф. Димитров представи официалните резултати от доклад, разработен по инициатива на МТСП от екип учени от БАН. Темата на доклада е "Цели, приоритети и

политики за изпълнение на стратегията за демографско развитие на Република България".

Според учените може да се постигне умерено увеличаване на раждаемостта в границите на 10-11 промила и по-чувствително намаляване на смъртността до 11-12 промила.

България заедно с другите страни от Източна Европа няма големи резерви за подобряване на демографската ситуация от гледна точка на раждаемостта, каза проф. Димитров. По думите му от данните за раждаемостта е видно, че темповете ѝ зависят в голяма степен от икономическото развитие - до 2008-2009 година има тенденция нагоре, а след това рязко във всички страни отива надолу.

Младите семейства трябва да имат стабилност в работата и доходите, но и перспектива пред себе си, коментира проф. Митко Димитров. Според него очакванията са, че в години с добър икономически растеж може да се очаква с половин-един промил повишение на раждаемостта.

България на фона на останалите източноевропейски страни е с най-лошата позиция за смъртност, която надхвърля петнайсет промила при средно ниво за Източна Европа - 12 промила и средно за ЕС - 10 промила. Според проф. Димитров, когато се говори за естествен прираст, основните резерви могат да бъдат търсени в снижаване на смъртността.

В България смъртността по възрастово разграничение надхвърля средната в ЕС, като при мъжете разликите са много осезаеми, особено от 45-46 години нагоре, каза Димитров. Той коментира, че може би е време да се върне лозунгът "пазете мъжете, те са най-крехката част от обществото". По думите му преждевременната смъртност на мъжете е не само лична трагедия за семействата, но оказва влияние и на икономиката. Според БАН има резерви да се намали преждевременната смъртност в България с 20 процента, което означава петнайсет-двайсет хиляди живота спасени.

Върху смъртността оказват влияние различни болести, но три групи болести дават 70-85 процента от смъртността във всички възрастови групи - новообразувания, болести по кръвообращението, външни причини за заболяемост.

От БАН препоръчват и по-активна политика към привличане на емигранти и завръщане на българи в чужбина.

Като целеви стойности могат да бъдат заложили - завръщане от 60 хиляди до 180 хиляди души български емигранти, привличане на етнически българи от чужбина от 5000 до 10 000 годишно, както и създаване на условия за привличане на емигранти от страни, стремящи се да се присъединят към ЕС - от 45 000 до 185 000 души.

Възрастните у нас умират от инфаркт, младите в катастрофи

Майките се чудят кой ще гледа децата, докато работят, затова не раждат второ, констатираха от БАН

12:50 | 24 Ноември 2015 г.

Автор: [Нели Ставрева](#)

"Гражданите на България умират от три групи болести. Те формират 85% от смъртността на всички възрастови групи. Възрастните умират от болести на органите на кръвообръщението, а младите от травми и катастрофи". Това каза проф. Митко Димитров от Българската академия на науките по време на представяне на доклада на академията, свързан с Националната стратегия за демографско развитие на населението в Република България 2012 – 2030 г. Събитието се организира от вицепремиерът и социален министър Ивайло Калфин.

От доклада стана ясно, че България стои на най-лошите позиции по смъртност. У нас тя е 15 промила, докато средно в европейските държави е около 10 промила. Според проф. Димитров има резерви смъртността да бъде намалена с около 20%, което ще намали и отрицателният прираст.

Според професор Димитров трябва страната ни да има по-активна политика към привличане на мигранти и завръщането на родните емигранти в България. Това значително ще подобри демографската ситуация у нас. "Ако 20-30% от емигрантите ни се върнат това ще много добре, но затова държавата ще трябва да отпусне поне 4000 стипендии за етнически българи и българи в чужбина", каза той и обясни, че ако тези хора прекарат пет години в учене в България ще свикнат с обстановката в страната и ще започнат живот тук, което от своя страна ще подобри демографията на страната, привличайки младите хора. "Когато, които все още не са се присъединили към Европейския съюз го направят и отворят границите си 10% от тяхното население ще напуснат и ако България е привлекателна в този момент те могат да се установят тук", каза още проф. Димитров.

Бюджет 2015 - консервативен и оскъден на политики за заетост

15.12.2014, Monday / 13:28

Бюджетът за следващата година е консервативен и не предлага политики за заетостта. Такава позиция изразиха днес учени от Института за икономически изследвания при БАН.

.....

Според **проф. Митко Димитров**, директор на Института за икономически изследвания при БАН, бюджет 2015 г. може да бъде оценен положително основно заради това, че Министерството на финансите е успяло да влезе в 3% дефицит. По думите му, обаче, бюджетът има проблеми със събирането на средства. Около 2 млрд. от ДДС не се събират. От акцизи и мита също не се събират доста средства. Според него все още не се използва реално като инструмент за контрол и провеждане на политики и реформи така нареченото програмно бюджетирание. Това означава, че разходите в отделните министерства, които получават пари от бюджета, имат разделение на няколко програми и ясно се вижда съпоставяне на ресурсите на хора и пари и резултатите. Това дава възможност да ли съответното министерство работи ефективно или не.

Проф. Димитров коментира и предвидения дълг за догодина в размер на 8,1 млрд. лв.

като заяви, че е тревожно увеличаването на задлъжнялостта на България през последните години. Когато правителствата започнат да увеличават дълга има момент, когато този процес става безконтролен и може да доведе до големи проблеми за съответната страна. Не е положителна тенденцията да се увеличава дълга, остава надеждата, че догодина правителството няма да разширява този процес, посочи още той. Проф. Искра Белева също изрази мнение, че в обществото е налице консенсус, че увеличаването на дълга не е благоприятен факт.

Източник: БГНЕС

DarikNews.bg

Икономисти от БАН посочиха плюсовете и минусите на бюджет 2015

15 декември 2014 13:31 / обновена на 15 декември 2014 | Деница Иванова | Дългът от 8.1 милиарда лева и увеличаването на задлъжнялостта е тревожна тенденция, а бюджет 2015 не дава политики, с които да се постигне обрат в заетостта - остава стагнираща и с високо равнище на безработица. Това е мнението на учени от Института за икономически анализ към БАН.

Директорът на Института **проф. Митко Димитров** заяви, че бюджетът може да бъде оценен положително заради свиването на дефицита. Според него плюс на финансовия документ е символичната ориентираност към социалните проблеми, но самият бюджет не е излязъл от досегашната схема.

Предвиденият дълг за 2015 от 8.1 милиарда лева обаче не беше коментиран на представянето на традиционния годишен анализ на БАН на бюджета между първо и второ четене. На въпрос на Дарик дали умишлено се пропуска този компонент от финансовия документ за догодина отговори директорът на Института за икономически изследвания на БАН проф. Митко Димитров: "Не е било умишлено. За мен е особено тревожно увеличаването на задлъжнялостта на България през последните години. От опита на другите страни знаем, че при едно такова успокоение, когато започне да се увеличава дългът, има момент, когато той става безконтролен и може да доведе до големи проблеми".

МЕНЕДЖЪР NEWS

a subsidiary of VIA FINANCE GROUP

Икономистите от БАН за плюсовете и минусите на Бюджет 2015

15.12.2014 г., 15:35

Традиционно в края на годината икономистите на БАН представиха положителните и отрицателните аспекти на държавния бюджет за следващата година.

Предимство според тях е, че в проектобюджета за 2015 г. не се надвишава бюджетният дефицит от 3 на сто. Липсват обаче сериозни промени, не се залагат и политики за повишаване на заетостта, според основните изводи на експертите.

„Постижение за финансовото министерство е фактът, че не се надвишава границата от 3 процента на дефицита, но сме неудовлетворени, че не се излезе от досегашната схема при съставянето на бюджета”, заяви **проф. Митко Димитров**, директор на Института за икономически изследвания на БАН, цитиран от БТА.

Според него т Агенция „Митници” и от ДДС биха могли да се съберат милиарди повече приходи и би трябвало политиците да го осъзнаят и да предложат решение. „Не се използва програмното бюджетиране, макар че се декларира от държавата от повече от 10 години.”, посочи проф. Димитров.

.....

Проблемът на всеки бюджет е, че не събира приходи, обявиха от БАН

Около 2 млрд. лв от ДДС редовно не влизат в хазната

15 дек 2014 14:08, Надежда Бочева

Бюджет 2015, също както бюджетите от предишни години, показва един сериозен проблем - събираемостта на приходите. Това заяви **проф. Митко Димитров**, директор на Института по икономически изследвания към БАН. Ежегодно учените правят преглед на бюджета между първото и второто му гласуване от парламента. Професорът съобщи, че около 2 млрд. лв. от ДДС редовно не се събират. „Митниците също не успяват да съберат достатъчно от акцизи и мита”, заяви Димитров. На фона на този проблем той смята парламентарните битки между партиите при дебатите за бюджета за "необясними".

От началото на прехода хората, които вземат политическите решения в България, не правят опит да променят ситуацията, коментира **проф. Димитров**. Той призова политиците да признаят проблема и да предложат решение.

Друг проблем според анализатора е това, че в България се декларира, че използваме програмното бюджетиране, но това не става на практика. При програмното бюджетиране използваният ресурс трябва да се съпоставя с резултатите, посочи той.

Митко Димитров посочи като положителни тенденции това, че финансовото министерство е планирало 3% дефицит, което било положителен сигнал към инвеститорите. Макар и със символични средства, има ориентираност към социалните проблеми, отчете той.

.....

Автор: Надежда Бочева

news7.bg

Проф. Митко Димитров: Проблемите в икономиката са много заради съществуващи дефекти

Голяма част от решенията се намират в парламента и правителството, коментира директорът на Института за икономически изследвания към БАН

Икономическите проблеми са много в България, тъй като нашата система действа с много дефекти, които трябва да решим, ако искаме да продължим напред, коментира в Сутрешния блок на Bulgaria On Air **проф. Митко Димитров**, директор на Института за икономически изследвания при БАН. Той допълни, че голяма част от решения се намират в парламента и правителството, което ще бъде излъчено.

„Много ми се иска новите депутати са си взели поука и да са разбрали от преждевременната смяна на две правителства, че гражданите не искат да търпят тези дефекти, които според преобладаващо мнение се дължат на самите политици. Проблемът при нас е, че политиките в момента, на които, основната им задача е общественият живот, всъщност загърбват обществения живот заради частните си интереси. И ми се иска да видя промяна“, коментира проф. Димитров.

Той подчерта, че до края на годината има достатъчно време народните избраници да решат належащите проблеми и около КТБ, и около подготовката на бюджета за 2015.

„Проблемът наистина е да се намери воля да се тръгне в тази посока на намиране на правилните въпроси“, коментира **проф. Димитров**.

По думите му при казуса КТБ въпросът е да се вземе решение, което да защити обществения интерес. - „Тук не става въпрос да се помогне на едни лоши мениджъри, като дори има съмнения и за престъпна дейност. Въпросът е доколко фалитът на една банка може да се отрази на обществото и доколко е свързано с фалита на други фирми, намаляване на БВП, намаляване на износ“, коментира икономистът.

По думите му, ако се търси решение в посока на помагане на банката, не означава, че сегашните мениджъри трябва да останат. Той подчерта, че част от решението е те да бъдат отстранени.

По отношение на останалите казуси в икономиката проф. Димитров коментира, че преди да се търсят решения, трябва да се признаят проблемите. В тази връзка той подчерта, че правителството и парламента първо трябва да ясно да заявят, че бюджета не се събират няколко милиарда- „това означава, кражби, корупция. И след това да се търсят решения. И според решенията да се оценява работата на бъдещото правителство и на парламента,“ коментира проф. Димитров.

Прочети още на: <http://www.bgonair.bg/economy/2014-10-31/prof-mitko-dimitrov-problemite-v-ikonmikata-sa-mnogo-zaradi-mnogoto-defekti>

Проф. Митко Димитров: реални реформи, за да има икономически растеж

Последна редакция: 06.10.2014, 16:03 Публикуване: 06.10.2014, 15:53

„Източникът на икономически растеж в България трябва да се търси в решаване на проблемите с високото равнище на корупция, враждебната бизнес среда, некачествените услуги в съдебната система и администрацията, неправилното използване на природните ресурси, и демографската криза“.

Това заяви **проф. д-р Митко Димитров**, директор на Института за икономически изследвания при БАН при откриването на международна конференция на тема: „Икономически растеж: Стимули и ограничители“, организирана от Института за икономически изследвания при БАН. Той допълни, че са необходими реални реформи, особено в неефективните сектори, за да имаме икономически растеж.

.....

В пленарния си доклад „Икономически растеж в България - възможности, ограничители и политика“ **проф. Димитров** изтъкна, че България е атрактивна дестинация за преки чуждестранни инвестиции, че има добри икономически показатели и че с всяка година условията за външна търговия се подобряват. „Не трябва обаче да се пренебрегват фактите, че страната ни е сред държавите с най-висок дял на сивата икономика в страните от ЕС. Корупционният дял е висок - над 60 %, а само през последните 3 години /2011 г. - 2013 г./ средно годишно над 2 млрд. лв. са загубите за бюджета от ДДС“, каза проф. Митко Димитров. Той допълни, че центърът на икономическите проблеми в страната се крие в осъществяването на прехода.

„Смяната на икономическата система не беше осъществена до край и не се въведоха достатъчно пазарни институции и инструменти“, заяви проф. Димитров. В доклада си той направи ретроспекция на икономическото развитие на България от 1989 г. до 2013 г., разделяйки го на три основни периода с различни икономически характеристики.

„Трябва да се признае порочния характер на връзката на политиците с рентно ориентирания бизнес“, каза проф. Митко Димитров. В заключение той изтъкна, че нереформирани институции в България, пречат на бизнеса, не работят за обществен интерес и са пречка за развитието на страната. „Трябват силни институции, но под сила не трябва да се разбира повече държавна намеса в икономиката, а осигуряване на правила и тяхното спазване“, заяви в края на доклада си директорът на Института за икономически изследвания при БАН.

.....

Силни институции & инфраструктура = растеж

- 06:10 | 08.10.2014 913

EconomyNews.bg

Преходът в България не е завършен – липсват институции, които да отговарят на новите условия на пазарна икономика и демократично управление. Тезата защита **проф. д-р Митко Димитров**, директор на ИИИ при БАН при откриването на международна конференция на тема: „Икономически растеж: Стимули и ограничители“, организирана от Института за икономически изследвания при БАН.

В пленарния си доклад проф. Димитров изтъкна, че **погледната отвън, България е сред «отличниците»**. Страната ни е атрактивна за чужди инвестиции – ние сме с най-висок дял спрямо БВП в Източна Европа, голям е делът на еврофондовете, имаме ниски преки данъци, отличаваме се с макроикономическа стабилност и като цяло понасяме добре кризата. Въпреки че сме загубили 3 г. по време на икономическата криза, по показатели България стои редом до страни като Германия и Словакия и е изпреварена единствено от Полша.

От друга страна, **България е с най-ниски доходи, с високо равнище на корупция, враждебна бизнес среда**, има разочарование от политическата класа и некачествените услуги в съдебната система, администрацията, образованието и здравеопазването, не се използват ефективно земята и природните ресурси и към това следва да се добавят демографските проблеми, обезлюдяването и емиграцията. Не трябва да се пренебрегват фактите, че страната ни е сред държавите с най-висок дял на сивата икономика в страните от ЕС. Корупционният дял е висок – над 60 %, а само през последните 3 години /2011 г. – 2013 г./ средно годишно над 2 млрд. лв. са загубите за бюджета от ДДС, подчерта проф. Митко Димитров.

Ето защо **причините за липсата на икономически растеж не трябва да се търсят навън**, а е нужно да се решат изброените проблеми. Необходими са реални реформи, особено в неефективните сектори, защото нереформираните институции пречат на бизнеса и на развитието на страната. Трябва да се признае порочният характер на връзката на политиките с рентно ориентирания бизнес. Нужни са силни институции, но под сила не трябва да се разбира повече държавна намеса в икономиката, а осигуряване на правила и тяхното спазване, заяви директорът на Института за икономически изследвания при БАН.

«Центърът на икономическите проблеми в страната се крие в осъществяването на

прехода. Смяната на икономическата система не беше осъществена до край и не се въведе достатъчно пазарни институции и инструменти“, заяви проф. Димитров. В доклада си той направи ретроспекция на икономическото развитие на България от 1989 г. до 2013 г., разделяйки го на три основни периода с различни икономически характеристики.

.....

Митко Димитров: Без реални реформи няма икономически растеж

Порочната връзка между бизнеса и политиците разкритикуваха учени от БАН

Нереформираните институции в България пречат на бизнеса, а без реални реформи няма как да очакваме икономически растеж. Това заяви **проф. Митко Димитров**, директор на Института за икономически изследвания при БАН, при откриването на международна конференция.

Източникът на икономически растеж в България трябва да се търси в решаване на проблемите с високото равнище на корупция, враждебната бизнес среда, некачествените услуги в съдебната система и администрацията, неправилното използване на природните ресурси, и демографската криза, заяви той, цитиран от организаторите на събитието.

Проф. Димитров изтъкна, че България е атрактивна дестинация за преки чуждестранни инвестиции, че има добри икономически показатели и че с всяка година условията за външна търговия се подобряват.

„Не трябва обаче да се пренебрегват фактите, че страната ни е сред държавите с най-висок дял на сивата икономика в страните от ЕС. Корупционният дял е висок – над 60%, а само през последните 3 години (2011 г. – 2013 г.) средно годишно над 2 млрд. лв. са загубите за бюджета от ДДС“, каза проф. Митко Димитров. Той допълни, че центърът на икономическите проблеми в страната се крие в осъществяването на прехода.

„Трябва да се признае порочният характер на връзката на политиците с рентно ориентирания бизнес“, каза проф. Митко Димитров. В заключение той изтъкна, че нереформираните институции в България, пречат на бизнеса, не работят за обществен интерес и са пречка за развитието на страната.

Изходът той вижда в силните институции, като под сила не трябва да се разбира повече държавна намеса в икономиката, а осигуряване на правила и тяхното спазване.

.....

По статията работиха: [Надежда Бочева](#), редактор [Евгения Маринова](#)

Икономистите на БАН: Нереформираните институции са проблем за бизнеса и пречка за развитието на страната

Развитието на икономиката на България ще зависи от провежданите реални реформи, намаляването на степента на регулиране на пазарни структури от страна на регулатори и институции и поемането на политическа отговорност за вземането на едно или друго решение

07.10.2014 | 18:41

„Едно от заключенията, което можем да направим с моите колеги – икономисти от протеклата конференция, е, че развитието на икономиката на България ще зависи от провежданите реални реформи, намаляването на степента на регулиране на пазарни структури от страна на регулатори и институции и поемането на политическа отговорност за вземането на едно или друго решение“, заяви **проф. д-р Митко Димитров**, директор на ИИИ при БАН .

„Източникът на икономически растеж в България трябва да се търси в решаване на проблемите с високото равнище на корупция, враждебната бизнес среда, некачествените услуги в съдебната система и администрацията, неправилното използване на природните ресурси, и демографската криза“, подчерта проф. Димитров. Той допълни, че са необходими реални реформи, особено в неефективните сектори, за да имаме икономически растеж.

Проф. Димитров изтъкна, че България е атрактивна дестинация за преки чуждестранни инвестиции, че има добри икономически показатели и че с всяка година условията за външна търговия се подобряват. „Не трябва обаче да се пренебрегват фактите, че страната ни е сред държавите с най-висок дял на сивата икономика в страните от ЕС. Корупционният дял е висок – над 60 %, а само през последните 3 години /2011 г. – 2013 г./ средно годишно над 2 млрд. лв. са загубите за бюджета от ДДС“, каза проф. Митко Димитров.

Той допълни, че центърът на икономическите проблеми в страната се крие в осъществяването на прехода. „Смяната на икономическата система не беше осъществена до край и не се въведоха достатъчно пазарни институции и инструменти“, заяви проф. Димитров. „Трябва да се признае порочния характер на връзката на политиките с рентно ориентирания бизнес“, каза проф. Митко Димитров. Нереформираните институции в България пречат на бизнеса, не работят за обществен интерес и са пречка за развитието на страната. „Трябват силни институции, но под сила не трябва да се разбира повече държавна намеса в икономиката, а осигуряване на правила и тяхното спазване“, каза още директорът на

Института за икономически изследвания при БАН.
.....

Forumnews.bg

6 октомври 2014 г.

БАН: България шампион по сива икономика и корупция

България трябва да догонва страните от ЕС по икономически растеж, коментира служебният вицепремиер Йордан Христов

България е с най-висок дял на сивата икономика в страните от Европейския съюз, корупционният дял е висок – над 60%, а загубите за бюджета от ДДС са средно по 2 млрд. лева на година. Това заяви директорът на Института за икономически изследвания при БАН **проф. Митко Димитров** по време на международната конференция „Икономически растеж: Стимули и ограничители“.

Според него източникът на икономически растеж у нас трябва да се търси в решаване на проблемите с високото равнище на корупция, враждебната бизнес среда, некачествените услуги в съдебната система и администрацията, както и с неправилното използване на природните ресурси и демографската криза.

„Смяната на икономическата система не беше осъществена до край и не се въведеха достатъчно пазарни институции и инструменти“, коментира проф. Димитров. В тази връзка той отбеляза, че именно нереформирани институции в България пречат на бизнеса, не работят за обществен интерес и са пречка за развитието на страната. „Трябват силни институции, но под сила не трябва да се разбира повече държавна намеса в икономиката, а осигуряване на правила и тяхното спазване“, каза в заключение проф. Димитров.

.....

<http://forumnews.bg/index.php?id=82712>

Работодатели и експерти се противопоставят на актуализацията на бюджета, предлагана от служебното правителство

публикувано на 29.09.14 в 09:23 / 374 преглеждания

- Интервюта на Таня Величкова и Наталия Ганчовска с Васил Велев и с Митко Димитров

Работодатели и експерти се противопоставиха на актуализацията на бюджета, предлагана от служебното правителство. Според тях предложението за дефицит от 4 на сто от БВП и за увеличаване на вътрешния дълг не е аргументирано, коментира председателят на Асоциацията на индустриалния капитал **Васил Велев** в предаването на "Хоризонт" "Преди всички":

Не са убедителни мотивите за предлагането на такъв драстичен ръст в дефицита. А още по-малко отсъстват всякакви мотиви за този драстичен ръст на дълга. Всъщност се предлага да се увеличи държавният и държавно гарантиран дълг с 6 и половина милиарда – в това число 4 и половина нов дълг и 2 млрд. държавни гаранции – общо 6 и половина милиарда, от които милиард и половина да покрие нарасналия дефицит и пет милиарда са мотивирани с половин изречение в мотивите, което е крайно неубедително.

По отношение на мрачните прогнози за ръста на икономиката през следващите две години, Велев посочи: *1,5 е много добър ръст на брутния вътрешен продукт при случилото се през тази година, защото преди една година никога не е предполагал, че ще има такава криза в Украйна и поради сбърканата европейска политика и поради пригласяването на нашите лидери, начело с президента. Преди една година не сме знаели, че ще има покушение над Корпоративна търговска банка, където са от порядъка на 8-10% от финансите и бизнеса на страната. Не сме знаели, че ще има дефлация минус едно цяло и нагоре на средногодишна база при планирана инфлация от близо 2 процента. Т.е. тези 3% надолу също не сме ги знаели. И въпреки това нашата икономика, вижте колко е гъвкава и жизнена, ще направи 1,5% ръст. А нашите политици ще направят дефицит от близо 4 процента!*

Проблемите в икономиката ни са големи, но няма да се решат с тази актуализация на бюджета, заяви за "Хоризонт" и директорът на Икономическия институт на БАН, **Митко Димитров**: *Тия проблеми са предизвикани от това, че при управлението на икономиката, намесата на политиците в икономиката е неефективно, нецелесъобразно, не води до положителен резултат и като че ли предложението идва, за да продължаваме в същата посока, което не е приемливо. Предложението е да продължаваме да харчим, като вземаме кредити, натоварваме държавата и пак като че ли ефектът няма да бъде никакъв. Аз искам да има корекции и тези корекции да бъдат в тая насока. Заедно с това, за да вървят заедно решения, предложения за решаване на проблема със събирането на средствата и с реформата на секторите.*

Разговора на Таня Величкова и Наталия Ганчовска с Васил Велев и с Митко Димитров можете да чуете от звуковия файл.

[Програма Хоризонт Икономика Преди всички бюджет работодатели експерти](#)

Цената на тока – социална или пазарна

✉ 11:00 | 29.09.2014 📄 319

Цената на електроенергията в България не трябва да е инструмент за правене на социална политика, а да е пазарно ориентирана. От друга страна трябва да се

компенсира потреблението на домакинствата с най-ниски доходи да се подпомагат микрофирмите и да се премахнат дефектите, породени от задължителното изкупуване на скъп ток. Това заяви **проф. д-р Митко Димитров**, директор на Института за икономически изследвания при БАН по време на дискусиата за националните цели и приоритети на българската енергетика.

У нас няма система, която да предлага различна цена на тока в зависимост от плащанията, подчерта проф. Димитров. Според него цената на електроенергията е свързана с три елемента. На първо място – разширяване на пазара на електроенергия, на второ – социално подпомагане с цел оцеляване на домакинствата с ниски доходи и на малките фирми, както и засилване на политиката на енергоспестяване. От съществено значение е и промяната на нормативната уредба за задължителното изкупуване на ток на по-висока цена. Това може да стане с преразглеждане на дългосрочните договори за задължително изкупуване на ел. енергия на по-висока от реалната цена, като преференциалните тарифи се заменят с преференциални премии. По този начин определянето на цената ще става на пазарен принцип, а не на база индивидуални договорки, от които страдат голяма част от домакинствата и български фирми, подчерта проф. Митко Димитров.

Проф. Митко Димитров: Основният проблем на бюджета са по-малкото приходи

Около 500 млн. лв. от спрените програми от ЕС не са получени, коментира директорът на Икономическия институт при БАН

понеделник, 8 септември 2014 г. 10:18 ч. | Автор: kmeta.bg

Основният проблем на бюджета са по-малкото приходи, а не това, че Министерство на финансите липсва ресурс. За изпълнение на договори, сключени от министерствата и МС в размер на 267.33 млн. лева. Това заяви **Проф. Митко Димитров**, директор на икономическия институт при БАН в интервю през Фокус.

"В началото на годината, когато са правили предишния бюджет, правителството е заложило малко повече приходи. Имаше коментари от различни среди, че това е било прекалено завишено, заложили са на повече приходи от ДДС и акцизите. И друг път, когато сме коментирали този въпрос, има много по-големи резерви с несъбрани средства, които могат да увеличат приходите, именно в тези две области - ДДС и акцизите. Само че за да се съберат, трябва да има решителна промяна в работата на тези две институции. Както се вижда от работата и резултатите за първите седем месеца, такава промяна не е била направена и затова тези очаквания не са били изпълнени. Тоест те са нереалистични, при условие, че не се направи никаква промяна в системата. Дупката в бюджета идва основно от това, че не са събрани тези средства,

които могат и които са били планирани. Има още една добавка, специфична за тази година - има около 500 млн. лева, които не са получени заради спрените програми от Европейския съюз. Там поне може да се отговори на изисквания, които е поставила Европейската комисия и те да бъдат получени. Слушах коментари, че дупката се обяснява и с по-големите разходи. По-малко е влиянието на разходите. Имаме леко увеличение на некапиталовите разходи, но за сметка на това имаме много голямо забавяне на капиталовите разходи. Изглежда правителството е решило, че това ще бъде буфера - чрез намаляване на капиталовите разходи да се постигне равновесие, но това е недалновидно и не е добра позиция. Тези 200 млн. лева, които не достигат, са в резултат на проблемите, които има в бюджета и не са те причината за дефицита. Предприятията и общините са по-скоро потърпевши от това, че работата по изпълнение на бюджета не върви през първите седем месеца", обяснява **проф. Димитров**.

news7.bg

Бюджетът възпроизвежда проблеми вместо да ги решава

05.08.2014 | 10:30

Нужна е рязка смяна в отношението към изготвянето на държавния бюджет, смята проф. Митко Димитров

Бюджетът, с който ще работи служебното правителство, е същият, с който щеше да работи и предишното. Спорният въпрос беше за 3,7 млрд. лв. заем, който щеше да бъде изтеглен като допълнителна гаранция в случай на нови опити за разклащане на финансовата система в момент, в който няма парламент и не могат да бъдат взимани решения. Тази заплаха съществува все още. Това заяви **проф. Митко Димитров** от Института за икономически изследвания в предаването "Още нещо".

По думите на Димитров е важно да се решат проблемите, които съществуват в сегашния бюджет. През последните години той се изготвя по една и съща схема, която продължава да възпроизвежда проблеми, смята гостът.

Има поне три групи проблеми, които могат да бъдат решени, но за да се решат те, е нужна рязка смяна в отношението към изготвянето на бюджета.

Първата група, която Димитров идентифицира, са приходите. Според него могат да бъдат събрани поне 10% повече приходи, но това не е толкова лесно. Трябва митниците да работят в обществен интерес, по-добра събираемост на ДДС, на здравни и социални осигуровки и други.

Втората група проблеми са високите нива на разходи. Те са лесни за посочване, но трудни за решаване, защото е нужна воля и промяна на приоритетите на тези, които взимат решения.

Третата група проблеми е свързана с ниското качество на работа на нереформираните институции. Те продължават да възпроизвеждат проблеми, вместо да ги решават, заяви Димитров.

bgonair.bg

[Проф. Митко Димитров - Bulgaria On Air](#)

bgonair.bg/.../prof-mitko-dimitrov-do-defitsit-se-stiga-...

4.08.2014 г.

Проф. Митко Димитров: До дефицит се стига, не за закърпване на положението, а да правиш инвестиции ...

bgonair.bg

[Видимо и невидимо - 18 май 2014 - Bulgaria On Air](#)

www.bgonair.bg/.../ikonomika-i-geopolitika-18-may-...

18.05.2014 г.

Валери Димитров и проф. Митко Димитров коментират какви (гео) политически интереси стоят зад икономическото законодателство.

Прочети още на: <http://www.bgonair.bg/vidimo-i-nevidimo/2014-05-18/ikonomika-i-geopolitika-18-may-2014>

news7.bg

Учените от БАН с песимистичен доклад за икономиката

Ръст под 3-4% не се отразява на доходите и безработицата, категоричен е проф. Митко Димитров

Икономическият институт към БАН ще представи днес годишния си доклад за състоянието на икономиката през миналата година и ще направи прогнозата си за предстоящата.

"Има известен оптимизъм в това, което ни очаква в следващите години.

Притеснителни са темповете от 1 до 3% и то при силна външна зависимост", каза проф. Митко Димитров, директор на Икономическия институт към БАН пред репортера ни Гергана Маринова.

За 2014 г. прогнозата на икономистите е ръст от 1-1,6%. Това е твърде слабо увеличение и не оказва въздействие върху нивата на безработица и доходите. Това е по-скоро стагнация, каза проф. Димитров, според когото всеки тем под 3-4% не се усещат.

Докладът от 160 стр. е по-скоро песимистичен, тъй като не показва очакван ръст растеж в следващите години. Безработицата ще е между 12 и 13%, което е далеч от "добрите" нива от 5-6%.

Препоръките на учените от БАН са за запазване на стабилността, търсене на възможности за износ като фактори за развитие, подобряване на работата на институциите, което е съвсем в нашите ръце.

mediapool.bg

Годишен доклад на БАН

Икономиката ни е изправена пред изключителна несигурност

Износът на стоки с ниска добавена стойност няма как да подобри растежа, посочват учените

18:44 | 12.05.2014 | 2255 прочитания

Учени от БАН представят годишния доклад за икономиката на България

Пред икономическото развитие на България има изключителна несигурност. Към момента се наблюдават известни признаци на подобрене на вътрешното потребление на дребно, но страната играе догонваща роля в ЕС, което не може да й осигури висок растеж. Тези изводи са направени в годишния доклад за 2014 г. на Института за икономически изследвания при БАН.

Екипът от учени прогнозира, че икономиката на страната ще се придвижва напред, но много бавно. Според учените миналата година българската икономика е отбелязала скромнен растеж от 0.9% в реален размер, а очакванията за 2014 г. са за растеж на БВП от 1.7%, който може да се ускори до 2.4% догодина и да достигне едва 3% през 2016 г.

Европейската икономика отново ще ни тегли, ако продължи възстановяването ѝ

В момента стагнацията е основен проблем на българската икономика, коментира директорът на института **проф. д-р Митко Димитров**. Прогнозираният ръст ще се случи, ако продължи възстановяването на европейската икономика, от която сме силно зависими, добави той. По думите му единствената възможност сериозно да се увеличат темповете на растеж е, ако се подобри работата на институциите. Въпреки това не може да се очаква особено голяма промяна, защото това е проблем, от който страдаме през целия период на прехода.

.....

БАН: Икономиката ще расте, но много бавно

Дългосрочната икономическа прогноза остава песимистична

Икономическият растеж в България ще остане минимален през следващите три години. С възстановяването на европейската икономика се очаква умерено засилване ръста на БВП с 1,7% през през 2014 г., ускоряване до 2,4% - за 2015 г. и най-много 3% - за 2016 г.

Това показват прогнозите на Икономическия институт към БАН в третия годишен доклад на тема: „Икономическо развитие и политика в България: оценка и очаквания“. Ръст от 3% е възможен, ако подобряването на условията в ЕС продължат оптимистично да се развиват и политическата и икономическа стабилност у нас се запази, при условие и че се използват и допълнителни фактори в страната за стимулиране на растежа освен европейските фондове, каза директорът на института **проф. Митко Димитров**.

От БАН обаче уточниха, че средносрочните и дългосрочните им прогнози за развитието на страната остават „по-скоро песимистични“.

[Начало](#) / [Икономика](#) / От БАН не дават гаранции за икономически растеж през 2014-а

От БАН не дават гаранции за икономически растеж през 2014-а

12.05.2014, 13:26 (обновена 12.05.2014, 13:56)

Спас Стамболски

Какъв ще бъде растежът на икономиката през тази и следващите години? Какво ще се случва с пазара на труда? Колко от банките са активни на българския пазар и какво е бъдещето на сектора? Това са част от въпросите, разгледани в последния анализ на БАН.

Икономическото възстановяване на България продължава да е слабо в няколкото години след 2009 г., когато беше отчетен спад на икономиката с над 5%. Това е състояние на стагнация, от което страната ни няма да може да излезе и през тази година, заяви ръководителят на Института за икономически изследвания на БАН проф. Митко Димитров. Той заедно с представители на Института представиха "Годишен доклад 2014 - Икономическо развитие и политики в България: оценки и очаквания" Изводите от анализа на БАН за икономическата ситуация у нас показват, че **през 2014 г. икономиката ще нарасне с 1,7%**, каквито са и очакванията на правителството и на Европейската комисия. За 2015. и 2016 г. се очаква БВП на България да нарасне съответно с 2,4% и 3%, каза още проф. Димитров.

Ръководителят на Института за икономически изследвания заяви, че **страната ни може да постигне тези стойности при стабилна икономическа и политическа среда**. Това обаче не е гарантирано предвид усложнената ситуация в Украйна и предстоящите избори за Европейски парламент. Това, което може България сама да направи, за да подобри благосъстоянието си, е **да направи институциите по-продуктивни**

(въвеждане на електронно правителство и др). Това е процес, за който вече 25 години си говорим, че трябва да се случи, но така и не виждаме резултати от него, допълни проф. Димитров.

.....

МОНИТОР

Годишно хазната губи 2 млрд. лв. от косвения налог

Източват ДДС с „подарени“ домати

40% от колите в София не са регистрирани в общината

ЙОРДАН ЙОЧЕВ

21.03.2014

Цели тирове с плодове и зеленчуци са били внасяни у нас от фирми, които декларирали, че стоката им е била подарък. По този начин е било избягвано внасянето на ДДС и данък печалба. Това стана ясно вчера от изказването на зам.-министъра на финансите Людмила Петкова по време на форум за противодействието на данъчните измами, организиран от БОРКОР и БАН. Около 2 млрд. лева е загубила държавата от невнасяне на данък добавена стойност за 2013 г., посочи от своя страна проф. Митко Димитров от Института за икономически изследвания към БАН.

Заради сериозните загуби за бюджета в момента финансовото министерство разработва Стратегия за превенция на данъчните измами съвместно с други контролни органи.

Целта е да се набележат най-ефективните мерки

срещу различните видове измами. Мерките ще бъдат разработени по видове данъци и данъчно задължени лица, каза още зам.-министърът на финансите Людмила Петкова. Най-големите загуби за бюджета идват от измами с ДДС и контрабандата на акцизни стоки. Има проблем обаче и с внасянето както на данъците на автомобили, така и при

.....

СЕГА

Държавата губи близо 4 милиарда лева от кражба на ДДС и от контрабанда

Данъчните измами се улесняват от слабите институции и лошото законодателство

Панайот Ангарев

"Мега Комюникейшън"

Проф. Митко Димитров (БАН), Бойко Великов от БОРКОР (в средата) и зам.-министърът на финансите Людмила Петкова обсъдиха мерките срещу кражбата на ДДС.

Всяка година измамите с ДДС и контрабанда на акцизни стоки струват на държавата около 4 млрд. лв. Само за периода 2008-2012 г. несъбраните данъци възлизат на повече от 12.4 млрд. лв. Тези данни изнесоха представители на бизнеса и научните среди вчера по време на конференция за данъчните измами и борбата с тях.

"В сравнение с ръста на БВП данъчните приходи рязко намаляват. Това не се наблюдава в нито една европейска страна", коментира председателят на Българската стопанска камара Божидар Данев и даде за пример: Към 2012 г. събираемостта на данък печалба е с 48% по-малко, с 21% по-ниска е събираемостта на ДДС, с 15% - на осигурителните вноски. "В същото време БВП за периода е нараснал с 29%. Средната работна заплата е нараснала с 80%, заетите са по-малко само с 8%. Минималната работна заплата е увеличена с 61%, акцизите на горивата са се вдигнали с 12 до 30%. Тоест всички компоненти на данъчните обеми са драстично изменени, а всъщност ние събираме по-малко," подчерта Данев.

Като основна причина за тези стряскащи данни икономистите посочиха лошото законодателство и невъзможността на НАП да се справи със събирането на данъчните приходи. "Промените в Закона за ДДС внасят несигурност и непредвидимост", коментира проф. Гарабед Минасян. Той даде за пример, че от 2006 г. до сега законът е променен 30 пъти, като е имало случаи в два поредни броя на "Държавен вестник" да се публикуват нови текстове. По думите му обясненията за подобни промени са три. Първото е, че се преследват лобистки цели, което е приемлив етикет на корупционни практики. Второто е, че тези, които предлагат промените, са некомпетентни. "Всички ние сме виновни, че пращаме такива хора в парламента", коментира проф. Минасян. Третото обяснение е, че тези, които разбират за какво става дума, се отнасят несериозно към ангажиментите си в парламента.

Изводите според Божидар Данев са, че ръстът на сивата икономика е свързан преди всичко с неразумната данъчноосигурителна политика и невъзможността на данъчната администрация да се справи със събираемостта. "1.2 млн. души не плащат здравни осигуровки. Какво правим? Защо ги обслужваме, кой плаща?", попита Данев. Той допълни, че държавата като данъчно задължено лице също не си спазва законовите изисквания.

Според Данев е необходимо държавата да предприеме законодателни и организационни мерки. БСК, според него, може да финансира изграждането на цифрова библиотека, където ще се събира счетоводната информация за 50 години назад. Той даде за пример колко лесно може да бъде открита кражба на ДДС с неназована строителна фирма, която е увеличила продажбите си от 26 млн. на 176 млн. лв., но е намалила печалбата си от 2 млн. лв. на 255 хил. лв. Информацията беше показана пред представители на НАП, които първо замълчаха, а после коментираха, че през фирмата само се въртят пари, а тя аутсорства дейности на други компании.

КОНТРОЛ

Заместник финансовият министър Людмила Петкова припомни, че от лятото до края на миналата година данъчните, Агенцията по храните и МВР са направили над 25 хиляди проверки по граничните пунктове - основно с Гърция, и на зеленчуковите борси и

тържища. Проверявани са доставките на плодове и зеленчуци. "Бяха установени много нарушения - цели камиони внасяха зеленчуците като "подарък" или на занижени стойности. Тази мярка беше предприета и за защита на българските производители", каза тя. Според Петкова измами има и с плащането на местни данъци и такси. "При промените в закона миналата година получихме интересна информация. Поискахме от столичния КАТ данни за регистрирани автомобили, също и от общината. 40% от регистрираните в КАТ автомобили не бяха с платени данъци. Има и много недекларирани пред общината сгради", допълни Петкова.

Бюджетът губи 4 млрд. лв. годишно от ДДС измами и укрити осигуровки

Измамите станаха национален спорт и са обвързани с политическата корупция, твърди Божидар Данев от БСК

Българската икономика работи с много дефекти, пример за което е равнището на корупция, което в продължение на годините, остава високо. Данъчните измами били широко разпространени, затова и влиянието им върху икономическия живот е голямо, посочи **проф. Митко Димитров** от Икономическия институт

„Ако се вземе предвид стабилният дял на корупцията и на сивия сектор, това е голям рисков фактор за нормалното функциониране на икономиката“, предупреди проф. Димитров, според когото отговорността за тази ситуация е основно на институциите, въпреки „културния и историческия фактор“.

Намаляването на събираемостта на ДДС през последните години спрямо БВП не може да се обясни с икономическата криза, заради въведения плосък данък, заяви **проф. Гарабед Минасян**. Затова според него събираемостта намалява единствено заради данъчни измами.

„Данъците не са благотворителност, не се плащат по желание, те са задължение на всеки един гражданин, а данъчната администрация не работи ефективно“, твърди той. Проф. Минасян показва данни, според които на всеки 3 – 4 месеца се променя Законът за ДДС.

.....

В крайна сметка икономистите на БАН твърдят, че годишната загуба за бюджета от ДДС измами е над 2 млрд. лв. Заедно несъбраните акцизи и осигуровки или укрити данъци загубите стигали до 4 млрд. лева на година.

Не всички изменения на законите се правят тенденциозно, възрази **Бойко Великов**, директор на Центъра за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност, по-известен като БОРКОР. Според него, ако се направят

промени например в Закона за концесиите, ще имаме промяна в сфера със стратегическо значение за държавата.

mediapool.bg

Измамите с ДДС и контрабандата "изяждат" 4 млрд. лв. годишно от бюджета

Финансовото министерство разработва стратегия срещу данъчните измами

12:13 | 20.03.2014 | 2302 прочитания

Загубите за бюджета от измами с ДДС и контрабандата на акцизни стоки – цигари, алкохол и горива - достигат 4 милиарда лева годишно. Това съобщи проф. Митко Димитров, директор на Института по икономически изследвания на БАН, който организира дискусия по проблема.

Загубите от измами с ДДС са над 2 млрд. лв., а като се прибавят и нъсъбраните приходи от акцизи, достигат 4 милиарда лева на година, каза проф. Димитров. По думите му рязкото увеличаване на измамите се наблюдава с настъпването на кризата, като 60% от бизнеса посочва, че източва ДДС чрез фиктивни фирми.

Несъбраните данъци възлизат на повече 12.4 млрд. лв. за периода 2008-2012 г., показва анализ на Българската стопанска камара (БСК), представен от изпълнителния председател Божидар Данев. Според него ръстът на сивата икономика е свързан преди всичко с неразумна данъчно-осигурителна политика и невъзможност на данъчните да се справят със събираемостта на приходите.

За да компенсира намалелите данъчни приходи, държавата увеличава косвеното облагане, каза Данев. Той посочи, че самата държава дава лош пример, като не внася осигуровките, за които е задължена по закон. Според Данев е необходимо държавата да предприеме законодателни и организационни мерки, като БСК официално настоя за въвеждане на обратното начисляване на ДДС и за захарта.

Стратегия срещу данъчните измами

Финансовото министерство разработва стратегия срещу данъчните измами съвместно с други контролни органи, съобщи зам.-министърът на финансите Людмила Петкова. По думите ѝ целта е да се набележат най-ефективните мерки за противодействие на незаконните практики. Предвижда се мерките да бъдат разработени по видове данъци и данъчно задължени лица, като ще обхване както републиканските, така и местните данъци.

Установено е, че при различните категории данъчно задължени лица, данъчните измами се реализират по различен начин. Като пример Петкова даде големите мултинационални компании и малките предприятия.

Според зам.-финансовия министър измами има и с плащането на местни данъци и такси. "При промените в закона миналата година получихме интересна информация. Поискахме от столичния КАТ данни за регистрирани автомобили, също и от общината. 40% от регистрираните в КАТ автомобили не бяха с платени данъци. Има и много недекларирани сгради пред общината", каза Петкова.

Обикновено сградите не се въвеждат в експлоатация, за да не се плащат данъци. Това се прави, когато апартаментите не са продадени, ако сградата е жилищна, или ако няма наематели, ако е офис сграда.

Обратното начисляване на ДДС

Отскоро с цел превенция на измамните действия обратното начисляване на ДДС при зърнените и техническите култури, припомни Петкова. Според нея това е много ефективен механизъм, но европейското законодателство не позволява той да бъде въведен за по-широк кръг стоки. "Механизмът ще се прилага до края на 2015 г. и след анализ може да бъде продължен до 2018 г.", допълни Петкова.

По думите ѝ механизъмът за обратно начисляване на ДДС спира данъчните измами при доставките на зърнени и технически култури. За да не се прехвърлят обаче измамните към преработвателите, са предприети и други мерки от НАП като идентифициране на лицата, които ще ползват обратното начисляване на ДДС, контрол върху дейността им, обмен на информация с фонд "Земеделие" за засетите площи с култури и произведената продукция.

Преди дни икономическият министър Драгомир Стойнев съобщи в Пловдив, че се предвижда обратното начисляване на ДДС да бъде въведено и за други сектори, без да назове кои. БСК иска това да стане и за захарта, но Петкова не обяви дали се предвижда такава мярка.

На лов на плодове и зеленчуци за подарък

Друга мярка, която е предприело правителството срещу контрабандата, е наблюдение при движение на стоки с висок фискален риск, които често се използват в схеми за данъчни измами като плодове и зеленчуци, месо, захар, мляко и др., каза Петкова. Фискалният контрол се извършва на територията на цялата страна от приходната агенция. Спецекипите, които бяха създадени в началото на годината, могат да спират камиони над 3 тона, да ги проверяват какви стоки превозват и да изискат документите за това. На превозното средство могат да се поставят пломби с GPS до мястото на доставяне на стоката.

Петкова припомни, че от лятото до края на миналата година данъчните, Агенцията по храните и МВР са направили над 25 хил. проверки на граничните пунктове - основно с Гърция, и на зеленчуковите борси и тържища. Проверявани са доставките на плодове и зеленчуци.

"Бяха установени много нарушения – цели камиони внасяха зеленчуците като "подарък" или на занижени стойности. Тази мярка беше предприета и за защита на българските производители", каза зам.-министърът на финансите.

Други превантивни мерки срещу контрабандата са наблюдение на лицата в реално време, за да се идентифицират търговците, които могат да бъдат въведени в схеми на данъчни измами. Голяма част от тях невинаги знаят, че техният предходен доставчик е организирал схема за данъчна измама.

Агенция "Митници" е съсредоточила усилията си по границата заради контрабандата на акцизни стоки – цигари и алкохол.

Има формула, по която да се изчисли рискът длъжностно лице да извърши измама, каза Елеонора Николова от Центъра за противодействие на корупцията към правителството (БОРКОР).

Негативна тенденция

Губим по 2 млрд. годишно от ДДС измами

Петя Стоянова

Губим по 2 млрд. лв. годишно от ДДС измами, като най-ниска е събираемостта на данък „печалба“. В Министерство на финансите готвят нова стратегия за наблюдение и превенция на стоки и услуги с висок фискален риск.

Повече от 2 млрд. лв. годишно губи държавата от ДДС измами през последните няколко години.

Тази сума надхвърля бюджетния дефицит и ако към нея се прибави несъбраният акциз върху алкохол, цигари и неплатените данъци за зеленчуци, тя нараства до 3-4 млрд. лева, съобщи проф. Митко Димитров, директор на Института за икономически изследвания към БАН, в дискусия за риска от данъчни измами и данъчно укриване.

Тази цифра звучи стряскащо на фона на търсенето на 50 и 100 млн. за различни социални нужди.

Има ясна тенденция на увеличаване на несъбирането на ДДС и на това мнение е 60% от бизнеса. ДДС се прикрива чрез корупция и фиктивни парични потоци на фиктивни фирми, посочи Димитров. Според него се забелязва рязко увеличаване на измамите с настъпване на кризата.

Икономиката ни работи с много дефекти и един от тях е корупцията.

Анкета установи, че нейното равнище е около 40% и то се запазва през последните няколко години, което поставя под риск функционирането на икономическата система и държавата, предупреди Димитров.

.....

БАН: Още не излизаме от кризата

Последна редакция: 19.08.2010, 14:23 Публикуване: 19.08.2010, 14:23

Автор: finance.news.bg, investor.bg

Увеличаването на износа е сред първите позитивни сигнали, че ще започне излизане от кризата, заявиха от академията България все още не е започнала да излиза от икономическата криза, заяви на пресконференция днес директорът на Института за икономически изследвания към Българската академия на науките (БАН) доцент Митко Димитров. По думите му след като през второто тримесечие макар и доста бавно, икономиката продължи да се свива, не може да се каже, че е започнало излизане от кризата. За да излезем от кризата, би трябвало да има няколко поредни тримесечия на положителен растеж. Димитров посочи, че все пак има първи позитивни сигнали, че ще започне процесът на излизане от кризата. Първият положителен сигнал е увеличаването на износа, което се дължи главно на гъвкавостта на българския бизнес и на развитието на другите европейски страни, поясни той. Като фактори, които дърпат икономиката назад, Димитров откри липсата на раздвижване в сектора на преките чуждестранни инвестиции, липсата на рязко увеличение на притока на евросредства, каквото се обещаваеше, и продължаващото бавене на връщането на ДДС на бизнеса. Все още

факторите, влияещи на процеса на излизане от кризата, са разнопосочни, обобщавайки. Пазарът на труда в България продължава да е в криза и не се очертава скоро да има преобладаващи позитивни явления на него, коментира доцент Искра Белева от Института за икономически изследвания. Според изчисленията на БАН заетостта в България към момента е на равнището от 2008 г., а безработицата – на нивото от 2007 г. По думите на Белева отчитането на леко понижаване на безработицата за пет поредни месеца по официални данни се дължи главно на емиграцията и на сезонната заетост през лятото. Тя посочи, че въпросните данни не отчитат хората, които са излезли от процеса на регистрация на безработните, а те би могло да продължават да са безработни или да са преминали към сивата икономика. Белева допълни, че продължителната безработица (над 1 година) продължава да е висока. Според прогнозите на БАН ако не се вземат бързи и решителни мерки на пазара на труда, а не само временни, както е сега, през есента ще има бум на безработицата у нас. Белева представи обобщено два варианта на развитието на равнището на безработица в страната, като подчерта, че то основно зависи от развитието на икономиката. При първия, определен като "най-оптимистичен", вариант, ако през второто полугодие икономиката постигне ръст от 1-2%, който продължи и по-нататък, равнището на безработица ще започне да се "компенсира" към края на 2011 г. В противен случай, т.е. ако няма ръст на икономиката през следващите месеци, безработицата ще се запази на равнище от около 10% по-дълго време, докато икономиката на страната не достигне растеж, надхвърлящ 3-4%. Мая Цветкова

Икономистите на БАН: Политиките в бюджета са неясни и неаргументирани

Последна редакция: 05.11.2010, 08:58 Публикуване: 05.11.2010, 08:58

Автор: finance.news.bg, finance.news.bg

2011 ще е най-тежка за общините, заложените ниски приходи са отказ от събиране на данъци и разширяване на сивата икономика, смятат учените. Политиките, заложи в проекто-бюджета за 2011, са неясни и неаргументирани. Липсва перспективен макроикономически поглед, няма яснота как заложените разходи кореспондират с реструктурирането на икономиката в следкризисния период и защо има отказ от събиране на данъците. Това заявиха учените от Института за икономически изследвания на БАН по повод внесения законопроект за бюджета и започналите дебати по него в парламента. Според директора на института доц. Митко Димитров това е първият бюджет, в който предварително е планиран дефицит, което не е срашно, защото България изглежда по-стабилна от някои страни в ЕС. Но точно защото сме в криза, очаквахме правителството да заложи политики за реструктуриране на икономиката и най-вече да ги обвърже в разходната част, каза той. Вторият извод за бюджета е, че МФ води политика кой и в каква степен да понесе тежестта на кризата. Сфери като здравеопазване, образование и наука остават традиционно недофинансирани, докато нарастването за други отрасли е с 10%, без обосновка, подчерта директорът на института. Като пример за това той посочи разходите за КФН, които са увеличени с 44 на сто, а на МО, Конституционния съд, МВР и НСИ – между 5 и 13%. На дъното по орязани сметки са КЗК – с 35%, БАН - с 30%, Омбудсмана и държавните университети с по 20 на сто. Предложените съкращения в държавната администрация са направени по-равно, а не след анализ на програмите, които изпълняват, смята още доц. Митко Димитров. В проекто-бюджета за 2011 г. е заложено последователно намаляване на приходите от 38.6 на 33.5 като процент от БВП, при положение, че не се предвиждат промени в данъчното облагане и данъчните ставки, подчерта и проф. Гарабед Минасян. На практика, това е признание за отказ от събирането на данъци и за разширяване на сивата икономика, добави той. Заложеното равнище на разходи от 36.1% е прекалено ниско спрямо европейските норми, още повече при отчитане на значителното изоставане в

качеството на публичните ус-луги, смята икономистът. Според проф. Минасян хазната догодина ще разчита основно на косвени данъци – основно акцизи и ДДС, като в същото време се планира да събере по-малко данък доход и корпоративна печалба. Правителството трябваше да прояви повече кураж за налагане на непопулярни мерки в социалната политика, коментира и д-р Йордан Христосков, ст.н.с в секция "Регионална и секторна икономика". Като пример за това той посочи отказът да се приеме предложението на работодателите държавните служители да си плащат сами осигуровките. Най-лошият сценарий в общественото осигуряване е да няма събираемост на приходите, заради което да се наложи орязване на социалните програми с 20-30%, каза още Христосков. Според него с продължаването на политиката да бъдем "данъчен рай", за да привлечаме чуждестранни инвестиции, планираният икономически растеж от 3.6% трудно може да бъде постигнат. Идната година ще е най-тежка за общините, защото бюджетите им са орязани общо с 30%, заяви д-р Стефан Иванов от секция "Регионална и секторна икономика". Според него това ще се отрази на равнището на предлаганите услуги и най-вече на средствата за детски градини, поддържане на общинските пътища, осветление и др., защото нито една администрация няма интерес да вдига местните данъци и такси. /Информация на MegaCommunication/

Само 6% българи биха вложили парите си в акции или ценни книжа

Последна редакция: 09.06.2011, 17:26 Публикуване: 09.06.2011, 17:12

Автор: Money.bg

Едва 6% от пълнолетните българи биха вложили парите си в акции и ценни книжа, а други 0.3 на сто са взели решение да инвестират на фондовата борса. Това сочи проучване за добрите практики и проблемните области на корпоративното управление у нас на Института за икономически изследвания на БАН.

Проучването е направено в рамките на проект: „Утвърждаване на стандартите за добро корпоративно управление в българската индустрия” и се финансира от Фонд „Научни изследвания”. Според него, половината от хората у нас не биха си купили акции, дори и да имат пари.

Причината за отказ да се инвестира на фондовата борса е, че закупуването на акции или други ценни книжа се възприема като рискова дейност с неясен успех, посочи доц. д-р Митко Димитров, директор на Института за икономически изследвания на БАН. Освен, че материята е непозната, чужда и неразбираема за нас, хората твърдо вярват, че масовата приватизация в началото на 90-те години на миналия век е била опорочена, добави той.

Според анкетираните 2000 пълнолетни българи тя е извършена непрозрачно и непочтено, като е довела единствено до забогатяването на тънка прослойка от близки хора до властта, а не за икономическото развитие на страната. Мнението е широко застъпено и категорично, защото 91% от притежавалите и 88% от притежаващите акции в момента са ги придобили именно чрез масовата приватизация, сочи изследването.

Независимо, че един от всеки десет българи е притежавал някога акции от български предприятия, в момента собствениците на ценни книжа у нас са едва 2% от

населението. 58% изобщо не знаят дали имат акции, а други 23% нямат представа за това.

Традиционно българинът не приема високи рискови ходове, подчертаха икономистите на БАН. Според тях основната нагласа е за инвестиции в ниско доходни, но сигурни инструменти като покупка на недвижимо имущество, спестовен влог в банка, образование или застраховка.

Другата причина за ниското доверие към закупуването на акции може да се търси в тяхната доходност. Близо две трети от хората, притежавали някога или сега акции от български предприятия, не са получавали дивидент от тях, става ясно от изследването. Едва 6 на сто декларират, че имат доход от тази инвестиция всяка година.

Високо образованите българи, младите и хората, които живеят в големите градове, са по-склонни да инвестират парите си както в недвижими имоти и влогове в банки, така и в акции и ценни книжа, обясниха авторите на изследването. Като водещо условие за вземане на решение за покупка на финансови инструменти, се сочи печалбата, която те ще донесат. Управлението или собствеността на борсата са неща, които вълнуват изключително тесен кръг от хора, става ясно още от изследването.

Проф. Димитров: И дясната, и лявата мимикрия, прикриват нежеланието за реформи

Последна редакция: 01.03.2013, 14:50 Публикуване: 28.02.2013, 12:27

От Иван Богданов

За задачите на служебното правителство, за грешките в управлението на ГЕРБ и какво да очакваме след изборите, разговаряме с проф. д-р Митко Димитров, директор на Института за икономически изследвания на БАН

Проф. Димитров, какви са важните въпроси в икономическата сфера, които трябва, а и е възможно да реши служебното правителство?

Не може да се очаква много от едно служебно правителство. Първо, то е ограничено по време, и второ ще работи без действащ парламент. Така че то не може предприеме кой знае колко решителни мерки в областта на икономическата политика, пък и никой не бива до го обвинява за това.

Но стабилност - и икономическа и политическа трябва да осигури, за да се проведат нормално изборите.

Има обаче едно важно нещо, което служебното правителство трябва да направи: да не се прекъсва работата по европейските проекти и еврофондовете за следващия програмен период. В ЕС в момента текат дискусии и преговори по тези въпроси и сега е важно пълноценно да участваме в тях, за да не загубим това, което получихме в приетата бюджетна рамка. Става дума за определяне на приоритетите, за избистряне на политиките и конкретните проекти, тоест да не спре подготовката за усвояването на средствата, които са предназначени за страната през новия програмен период на ЕС.

Дано служебното правителство не допусне тези важни въпроси да минат покрай тях, защото негативните последици ще са за години напред.

И разбира се, не на последно място, кабинетът не може да не реагира на проблемите, които доведоха до протестите - за регулацията и контрола над монополите. Те не могат да се решат за два месеца, но може да започне да се работи по тези въпроси.

Как оценявате появилите се идеи, да се актуализира бюджетът и евентуално да се увеличи дефицитът, за да се отговори на социалните искания?

Актуализация на бюджета може да се направи от Народното събрание, така че този въпрос не стои и не е работа на служебното правителство. Но по принцип, не ми си струва разумно, не ми се струва подходяща политика, да се решават социални въпроси, да се увеличат социалните плащания по този начин. Защото действително има редица проблеми в социалната област, има какво да се направи за слабите социални групи, но първо трябва самата държавна политика да е ефективна. И сега има не малко разходи, които са заложили в бюджета, но не се постига резултат.

Публичната сфера не е реформирана, това е проблемът. Искане се държавата да има по-голяма роля, но държавата не е ефективна и се опасявам, че ако се увеличат тези разходи парите отново ще потъват в пясъка, или ще отиват някъде другаде, а не по предназначение. Решаването на социалните проблеми по този начин е популизъм, който прикрива нежеланието да се правят реформи в редица сектори. Всички знаем, че има сектори от публичната сфера, които не работят ефективно - например здравеопазването, държавната администрация.

Ценообразуването в енергетиката - има ли опасност стремежът да се намери начин за намаляване на сметките за населението да доведе до негативни последици за отрасъла. В каква посока виждате необходимите промени в структурата на енергетиката?

Според мен, системата има резерви да понесе намаляване на сметките, няма да катастрофира от една корекция на цените. Но най-важното е, че не са решени въпросите с регулациите и контрола, нямаме информация, няма представа за реалната картина в отрасъла.

А след това, да могат да се предприемат мерки, които да вкарат и реални регулации и пазарни елементи.

Особеното на енергетиката е, че при нея има характеристики на естествен монопол и решенията не могат да бъдат, както в стандартния бизнес - където например след приватизиране на едно държавно предприятие то попада в естествена пазарна среда. В енергетиката трябва да се вкарват пазарни елементи и в същото време да има регулации, които да гарантират обществен интерес. Но затова, първо трябва да имаш реалната картина, реалното състояние на системата и след това да видиш как да действат тези регулации и контрол от страна на държавните органи.

Какви са най-големите грешки в икономическата политика на ГЕРБ?

Продължавам да мисля, че България можеше да мине доста по-леко през кризата, подобно на Полша. И там, съвсем в началото на мандата бе първата грешка на правителството - да не плати тези задължения, които държавата имаше натрупани към предприятията. Това се отрази сериозно на бизнеса, попречи му да премине по-леко през започващата кризисна ситуация. Разбира се, в това отношение вина има и предишното управление, което виждаше задаващата се криза и можеше да подготви по-добре страната за нея, можеше да не похарчи толкова в последната си година, а да вкара повече средства във фискалния резерв, да предприеме мерки в подкрепа на бизнеса.

Но в крайна сметка основната слабост на това управление е липсата на реформи в редица основни сфери, които отдавна знаем харчат пари (като здравеопазването например), а ефектът е слаб, да не кажа отрицателен.

Корупцията, работата на администрацията, са други проблеми, които управлението на ГЕРБ не успя да реши, въпреки че дойде именно с такива нагласи и очаквания в обществото.

Или инвестициите в изследвания и наука - и тук не става дума само за БАН, а като че ли бяхме свидетели на умишленото отрицателно отношение към научната сфера и драстичното орязване на парите за нея. Можеше да се намери начин да се стимулират иновациите, научните изследвания не само по линия на бюджетните средства, а чрез различните европейски програми и фондове. А това щеше да даде положителен ефект за бизнеса и икономиката.

Очаквате ли след изборите, независимо от резултата, да има значително „движение на махалото от дясно на ляво“ в основите параметри на икономическия модел - по отношение например на данъчната и фискалната политика ?

По-скоро се опасявам, че може да се получи не „движение от дясно на ляво“, а „от дясна мимикрия към лява мимикрия“, което отново да прикрие нежеланието на управляващите за реформи. Защото и истинското дясно и истинското ляво би трябвало да имат като цел ефективна държава. Истинското ляво също не си представя, че "повече държава" означава държава на паразити, която да работи против обществения интерес. Опасявам се, че може да се тръгне към такива данъчни и фискални промени, които да се обявят, че се правят заради социална справедливост и са социална политика, а всъщност отново да прикриват нежеланието да се направят важни реформи.

Например смятам, че пропорционалният данък е добър данък и лошите неща, които му се приписват не са свързани с неговата същност. Сега някои казват, че не е добре да имаме такава данъчна структура - твърде голяма тежест на косвените данъци и малка част на преките налози. Но никой не е казал, че плоският данък трябва да бъде 10 процента, или ДДС - 20 процента. Например, ако бяха направени примерно по 16 на сто, структурата на данъчните приходи щеше да бъде различна. Казва се, че плоският данък ограбвал най-бедните, но никой не е забранил да се въведе необлагаем минимум. Има неща, с които се спекулира и пак опираме до популизъм. И понеже богатите са по-малко, сега преди изборите е доста изгодно да кажеш - ще взема от тях, а на вас бедните ще ви намаля данъците.

А е твърде съмнително, че наистина ще може да се вземат парите на богатите чрез прогресивен данък, те си имат начини да си скрият доходите. Или, ако се смята че най-богатите са крадци, има си начини държавата да се бори с тях и да се възстанови справедливостта. Но практика това не се прави и пак опираме до популизъм, до мимикрия, за да се печелят гласове за изборите. Това е което ме притеснява най-много от бъдещето развитие на процесите у нас.

Проф. Димитров: И дясната, и лявата мимикрия, прикриват нежеланието за реформи

money.bg

Публикуване: 28.02.2013, 12:27 Последна редакция: 01.03.2013, 14:50

От Иван Богданов

За задачите на служебното правителство, за грешките в управлението на ГЕРБ и какво да очакваме след изборите, разговаряме с проф. д-р Митко Димитров, директор на Института за икономически изследвания на БАН

Проф. Димитров, какви са важните въпроси в икономическата сфера, които трябва, а и е възможно да реши служебното правителство?

Не може да се очаква много от едно служебно правителство. Първо, то е ограничено по време, и второ ще работи без действащ парламент. Така че то не може предприеме кой знае колко решителни мерки в областта на икономическата политика, пък и никой не бива до го обвинява за това.

Но стабилност - и икономическа и политическа трябва да осигури, за да се проведат нормално изборите.

Има обаче едно важно нещо, което служебното правителство трябва да направи: да не се прекъсва работата по европейските проекти и еврофондовете за следващия програмен период. В ЕС в момента текат дискусии и преговори по тези въпроси и сега е важно пълноценно да участваме в тях, за да не загубим това, което получихме в приетата бюджетна рамка. Става дума за определяне на приоритетите, за избистряне на политиките и конкретните проекти, тоест да не спре подготовката за усвояването на средствата, които са предназначени за страната през новия програмен период на ЕС.

Дано служебното правителство не допусне тези важни въпроси да минат покрай тях, защото негативните последици ще са за години напред.

И разбира се, не на последно място, кабинетът не може да не реагира на проблемите, които доведоха до протестите - за регулацията и контрола над монополите. Те не могат да се решат за два месеца, но може да започне да се работи по тези въпроси.

Как оценявате появилите се идеи, да се актуализира бюджетът и евентуално да се увеличи дефицитът, за да се отговори на социалните искания?

Актуализация на бюджета може да се направи от Народното събрание, така че този въпрос не стои и не е работа на служебното правителство. Но по принцип, не ми си струва разумно, не ми се струва подходяща политика, да се решават социални въпроси, да се увеличат социалните плащания по този начин. Защото действително има редица проблеми в социалната област, има какво да се направи за слабите социални групи, но първо трябва самата държавна политика да е ефективна. И сега има не малко разходи, които са заложи в бюджета, но не се постига резултат.

Публичната сфера не е реформирана, това е проблемът. Искане се държавата да има по-голяма роля, но държавата не е ефективна и се опасявам, че ако се увеличат тези разходи парите отново ще потъват в пясъка, или ще отиват някъде другаде, а не по предназначение. Решаването на социалните проблеми по този начин е популизъм, който прикрива нежеланието да се правят реформи в редица сектори. Всички знаем, че има сектори от публичната сфера, които не работят ефективно - например здравеопазването, държавната администрация.

Ценообразуването в енергетиката - има ли опасност стремежът да се намери начин за намаляване на сметките за населението да доведе до негативни последици за отрасъла. В каква посока виждате необходимите промени в структурата на енергетиката?

Според мен, системата има резерви да понесе намаляване на сметките, няма да катастрофира от една корекция на цените. Но най-важното е, че не са решени въпросите с регулациите и контрола, нямаме информация, няма представа за реалната картина в отрасъла.

А след това, да могат да се предприемат мерки, които да вкарат и реални регулации и пазарни елементи.

Особеното на енергетиката е, че при нея има характеристики на естествен монопол и решенията не могат да бъдат, както в стандартния бизнес - където например след

приватизиране на едно държавно предприятие то попада в естествена пазарна среда. В енергетиката трябва да се вкарват пазарни елементи и в същото време да има регулации, които да гарантират обществения интерес. Но затова, първо трябва да имаш реалната картина, реалното състояние на системата и след това да видиш как да действат тези регулации и контрол от страна на държавните органи.

Какви са най-големите грешки в икономическата политика на ГЕРБ?

Продължавам да мисля, че България можеше да мине доста по-леко през кризата, подобно на Полша. И там, съвсем в началото на мандата бе първата грешка на правителството - да не плати тези задължения, които държавата имаше натрупани към предприятията. Това се отрази сериозно на бизнеса, попречи му да премине по-леко през започващата кризисна ситуация. Разбира се, в това отношение вина има и предишното управление, което виждаше задаващата се криза и можеше да подготви по-добре страната за нея, можеше да не похарчи толкова в последната си година, а да вкара повече средства във фискалния резерв, да предприеме мерки в подкрепа на бизнеса.

Но в крайна сметка основната слабост на това управление е липсата на реформи в редица основни сфери, които отдавна знаем харчат пари (като здравеопазването например), а ефектът е слаб, да не кажа отрицателен.

Корупцията, работата на администрацията, са други проблеми, които управлението на ГЕРБ не успя да реши, въпреки че дойде именно с такива нагласи и очаквания в обществото.

Или инвестициите в изследвания и наука - и тук не става дума само за БАН, а като че ли бяхме свидетели на умишленото отрицателно отношение към научната сфера и драстичното орязване на парите за нея. Можеше да се намери начин да се стимулират иновациите, научните изследвания не само по линия на бюджетните средства, а чрез различните европейски програми и фондове. А това щеше да даде положителен ефект за бизнеса и икономиката.

Очаквате ли след изборите, независимо от резултата, да има значително „движение на махалото от дясно на ляво" в основите параметри на икономическия модел - по отношение например на данъчната и фискалната политика ?

По-скоро се опасявам, че може да се получи не „движение от дясно на ляво", а „от дясна мимикрия към лява мимикрия", което отново да прикрие нежеланието на управляващите за реформи. Защото и истинското дясно и истинското ляво би трябвало да имат като цел ефективна държава. Истинското ляво също не си представя, че "повече държава" означава държава на паразити, която да работи против обществения интерес. Опасявам се, че може да се тръгне към такива данъчни и фискални промени, които да се обявят, че се правят заради социална справедливост и са социална политика, а всъщност отново да прикриват нежеланието да се направят важни реформи.

Например смятам, че пропорционалният данък е добър данък и лошите неща, които му се приписват не са свързани с неговата същност. Сега някои казват, че не е добре да имаме такава данъчна структура - твърде голяма тежест на косвените данъци и малка част на преките налози. Но никой не е казал, че плоският данък трябва да бъде 10 процента, или ДДС - 20 процента. Например, ако бяха направени примерно по 16 на сто, структурата на данъчните приходи щеше да бъде различна. Казва се, че плоският данък ограбвал най-бедните, но никой не е забранил да се въведе необлагаем минимум. Има неща, с които се спекулира и пак опираме до популизъм. И понеже богатите са по-малко, сега преди изборите е доста изгодно да кажеш - ще взема от тях, а на вас бедните ще ви намалая данъците.

А е твърде съмнително, че наистина ще може да се вземат парите на богатите чрез прогресивен данък, те си имат начини да си скрият доходите. Или, ако се смята че най-

богатите са крадци, има си начини държавата да се бори с тях и да се възстанови справедливостта. Но практика това не се прави и пак опираме до популизъм, до мимикрия, за да се печелят гласове за изборите. Това е което ме притеснява най-много от бъдещето развитие на процесите у нас.

Икономисти твърдо "за" валутния борд, разединени за споразумение с МВФ

Последна редакция: 02.07.2009, 11:26 Публикуване: 02.07.2009, 11:26

Автор: finance.news.bg, investor.bg

Валутният борд е едно от най-добрите неща, които имахме в България в периода на прехода, той успя да осигури финансова дисциплина и задължи политиците да не харчат повече от планираното, коментира директорът на Икономическия институт към БАН д-р Митко Димитров ролята на борда и перспективите пред него в контекста на икономическата криза. Ако приходите намаляват, трябва да бъдат намалени и държавните разходи, а "орязването" на разходите в някои публични сфери може да има и оздравителен ефект, за да бъдат публичните разходи по-ефективно използвани, смята Димитров. Той посочва, че поевтиняването на българския лев често се изтъква като предимство за решаване на проблемите с външнотърговския дефицит, но няма гаранция обаче, че това ще има дълготраен ефект за подобряване на външнотърговския баланс на страната. Според Димитров готовността на страната за воденето на разговори със Световната банка и Международния валутен фонд за сключването на предпазно споразумение е полезно в настоящия момент, особено ако кризата се задълбочи. Споразумение с фонда винаги е свързано и с изисквания за по-голям контрол, но това не е лошо, уточнява Димитров, цитиран от БТА.

На противоположно мнение обаче е финансовият министър Пламен Орешарски, според когото евентуално споразумение с МВФ ще ни отдалечи от влизането в еврозоната и ще доведе до ограничаване растежа на заплатите и пенсиите. Алтернативата на валутния борд в България е девалвация и инфлация, а споразумение с МВФ ще бъде лош сигнал за Европа, посочиха от своя страна видни икономисти при отбелязване на 12 години от въвеждането на борда у нас.

Според изследване на MacroWatch, представено от Георги Ганев, програмен директор на Центъра за либерални стратегии, валутният борд е изпълнил една от основните си задачи - възвръщане на доверието в българския лев, което в момента е на най-високите си нива от последните години. Ганев отбелязва, че в момента икономически причини за отмяна на борда няма, така че единствената възможност България да излезе от него е да се вземе политическо решение за това, но така доверието ще трябва да се гради отново от значително по-ниски нива.

Има няколко варианта за икономическо развитие на страната, които зависят от изпълнението на заложените в бюджета приходи, смята старши-икономистът в институт "Отворено общество" Георги Ангелов. В момента България се движи във варианта, при който има спад на данъчните приходи в рамките на 15-20%. Това означава, че ще са необходими между 1,1-2,2 млрд. лв. за покриване на бюджетния дефицит до края на годината, смята той. При спад на данъчните приходи от 25%, ще са необходими почти 3 млрд. лв. за покриване на държавните разходи, посочва Ангелов. Трябва не само да се каже, че ще се запази валутният борд, но и да се балансира бюджетът, да се запази бюджетната стабилност, подчертава Георги Ангелов. Според него, ако няколко поредни години държавата "излезе" на дефицит, бордът няма как да бъде запазен, колкото и политиците да говорят, че искат това. Според Ангелов сключването на

споразумение с МВФ ще означава, че страната ни е пред фалит и че не може да се справи сама с трудната ситуация. Според икономистите от институт "Отворено общество" и Центъра за либерални стратегии, искането за сключване на предпазно споразумение и заем от МВФ не е най-добрият вариант за справяне със ситуацията от нарастващ бюджетен дефицит, защото ще бъде лош сигнал за инвеститорите.

Доста хора говореха, че бордът ще устоява, само ако икономиката расте, но през 1997 г. той работеше и при много по-лоша икономическа конюнктура, а историята показва, че той работи много добре и при криза, заяви Лъчезар Богданов, управляващ съдружник в Индъстри Уоч. Стабилните пари работят при всякакви условия, добави той. Богданов посочва, че преди избори се правят всякакви радикални изявления, но който твърди, че бордът трябва да бъде премахнат, трябва да посочи и алтернативата, а тя по думите му е девалвация и инфлация. Заплатите ще бъдат обезценени, от това няма да спечелят работещите и бизнесът, а само тези, които искат да живеят на чужд гръб, коментира Богданов.

Валутният борд осигури фискална дисциплина, според БАН

Последна редакция: 02.07.2009, 13:52 Публикуване: 02.07.2009, 13:52

Автор: finance.news.bg, expert.bg

Валутният борд е едно от най-добрите неща, които имахме в България в периода на прехода, той успя да осигури финансова дисциплина и задължи политиците да не харчат повече от планираното. Това каза за БТА директорът на Икономическия институт към БАН ст. н. с. д-р Митко Димитров, помолен да изрази становището си за ролята на борда и перспективите пред него в контекста на икономическата криза. Митко Димитров заяви, че настоящото и бъдещото правителство трябва да предприемат всички необходими действия, за да запазят валутния борд. Хубаво е, че по този въпрос има консенсус в обществото, отбеляза директорът на Икономическия институт към БАН. В последните месеци зачестиха разговорите доколко е възможно да се задържи борда в условията на икономическа криза и хората, които имат отрицателно отношение към борда, се възползваха от случая да го изразят отново, каза Митко Димитров. Според него, страната ни трябва да спазва условията, поставени от борда, и тогава няма да има нужда от прилагане на по-радикални мерки като промяна на паричния режим. Ако приходите намаляват, трябва да бъдат намалени и разходите, това се прави от всяко домакинство, от бизнеса, време е да го направи и държавата, посочи икономистът. Според Димитров, оряването на разходите в някои публични сфери може да има и оздравителен ефект, за да бъдат публичните разходи по-ефективно използвани. Димитров посочи, че поевтиняването на българския лев често се изтъква като предимството за решаване на проблемите с външнотърговския дефицит. Няма гаранция обаче, че девалвацията ще има някакъв дълготраен ефект за подобряване на външнотърговския баланс, заяви експертът. Според Митко Димитров, готовността на страната и воденето на разговори със Световната банка и МВФ за сключването на предпазно споразумение е полезно в настоящия момент. Ако кризата се задълбочи, това ще бъде още по-лош сигнал към инвеститорите, отколкото ако се сключи споразумение с МВФ, смята икономистът. При едно евентуално споразумение с фонда страната поне ще има гаранция, че не е изоставена и ще разчита и на външна помощ, освен само на собствените си ресурси, каза Димитров. Сключването на споразумение с фонда винаги е свързано и с изисквания за по-голям контрол, а това не е лошо, българските правителства имат нужда да бъдат контролирани, заяви той.

Според икономически експерти от неправителствени организации, опасността пред валутния борд в България е политическа, а не икономическа. Алтернативата на валутния борд в

България е девалвация и инфлация, а споразумение с МВФ ще бъде лош сигнал за Европа, посочиха икономисти при отбелязване на 12 години от въвеждането на валутния борд у нас. Според изследване на MacroWatch, представено от Георги Ганев, програмен директор на Центъра за либерални стратегии, валутният борд е изпълнил една от основните си задачи - възвръщане на доверието в българския лев, което в момента е на най-високите си нива от последните години. Важно следствие от високото ниво на доверие към българската парична система е, че освен ако бордът не предизвика срив в икономиката, доверието в него ще се запази високо, посочи Ганев. Експертът отбеляза, че в момента опасност от икономически срив заради самия борд не се забелязва, така че единствената възможност България да излезе от борда остава да се вземе политическо решение за това. При такава смяна на режима, доверието ще трябва да се гради отново от значително по-ниски нива, категоричен е той. Освен политическо решение за излизане от борда, теоретично съществуват още две възможни причини - рязко поскъпване на валутата поради фиксиран курс, когато всички валути наоколо се обезценяват, което да срина конкурентоспособността на износа, или тежка и продължителна рецесия поради нуждата на икономиката да се приспособи към кризата, без да може да води активна парична политика, посочи Георги Ганев. Втората причина е възможно да се случи, но въпросът е дали тези потенциални трудности могат да се сравнят с проблемите, които ще предизвика промяната на паричния режим, отбеляза Ганев. Според старши-икономиста в институт "Отворено общество" Георги Ангелов има няколко варианта за икономическо развитие на страната, които зависят от изпълнението на заложените в бюджета приходи. В момента България се движи във варианта, при който има спад на данъчните приходи в рамките на 15-20 процента. Това означава, че ще са необходими между 1,1 - 2,2 милиарда лева за покриване на бюджетния дефицит до края на годината, смята икономическият експерт. При спад на данъчните приходи от 25 процента ще са необходими почти 3 милиарда лева за покриване на държавните разходи, посочи Ангелов. Той заяви, че е по-добре бюджетът да се балансира още сега, а не да се изчаква. Според него, ако няколко поредни години държавата излезе на дефицит, бордът няма как да бъде запазен, колкото и политиците да говорят, че искат това. Доста хора говореха, че бордът ще устоява само, ако икономиката расте, но през 1997 г. той работеше и при много по-лоша икономическа конюнктура, историята показва, че той работи много добре и при криза, заяви Лъчезар Богданов, управляващ съдружник в Индъстри Уоч. Стабилните пари работят при всякакви условия, добави той. Богданов посочи, че преди избори се правят всякакви радикални изявления, но който твърди, че бордът трябва да бъде премахнат, трябва да посочи и алтернативата, а тя, по думите му, е девалвация и инфлация. Заплатите ще бъдат обезценени, от това няма да спечелят работещите и бизнеса, а само тези, които искат да живеят на чужд гръб, коментира Богданов. Според икономистите от Институт "Отворено общество" и Центъра за либерални стратегии, искането на предпазно споразумение и заем от МВФ не е най-добрият вариант за справяне със ситуацията от нарастващ бюджетен дефицит, защото ще бъде лош сигнал за инвеститорите. Според Георги Ангелов, сключването на споразумение с МВФ ще означава, че страната ни е пред фалит и че не може да се справи сама с трудната ситуация.

БАН: Валутният борд е добро решение за криза

Последна редакция: 03.07.2009, 08:41 Публикуване: 03.07.2009, 08:41

Автор: finance.news.bg, Монитор

Според директора на Икономическия институт към БАН ст.н.с. д-р Митко Димитров валутният борд е едно от най-добрите неща, които имахме в България в периода на прехода, той успя да осигури финансова дисциплина и задължи политиците да не харчат повече от планираното. Настоящото и бъдещото правителство трябва да предприемат всички необходими действия, за

да запазят валутния борд. Хубаво е, че по този въпрос има консенсус в обществото, твърди г-н Димитров пред profit.bg. Според него страната ни трябва да спазва условията, поставени от борда, и тогава няма да има нужда от прилагане на по-радикални мерки като промяна на паричния режим. Ако приходите намаляват, трябва да бъдат намалени и разходите, това се прави от всяко домакинство, от бизнеса, време е да го направи и държавата, посочи икономистът. Оряването на разходите в някои публични сфери може да има и оздравителен ефект, за да бъдат публичните разходи по-ефективно използвани. Готовността на страната и воденето на разговори със Световната банка и МВФ за сключването на предпазно споразумение е полезно в настоящия момент. При едно евентуално споразумение с фонда страната поне ще има гаранция, че не е изоставена и ще разчита и на външна помощ, не само на собствените си ресурси, каза Димитров.

Причините за кризата в България не са само

външни

Последна редакция: 22.04.2009, 11:49 Публикуване: 22.04.2009, 11:49

Автор: finance.news.bg, investor.bg

Финансово-икономическата криза в България не се дължи единствено на външни фактори, има и вътрешни влияния, определили развитието ѝ. Това каза по време на излъчена онлайн пресконференция на Българската академия на науките (БАН) Гарабед Минасян, старши научен сътрудник в секция "Макроикономика" в институцията. Сред тези фактори той посочи лошото управление на администрацията, ширещата се корупция, спекулативните действия на различни пазари, най-вече на недвижимия и туристическия. При сегашните условия според Минасян важна антикризисна мярка е премахването на "търкания с Европейския съюз", който бе посочен като гарант за положителното развитие на страната ни занапред. В момента според икономистите негативно влияние оказва не само спирането на директните плащания от еврофондовете, но и загубите от съпътстващи чужди инвестиции. При пряко подпомагане от държавата пък е задължително преди това да се осигури подобрене на средата (което не се прави), "за да не хлътнат парите в корупционната каса на администрацията". В коментар за обявените антикризисни мерки на правителството Гарабед Минасян определи като притеснително това, че няма яснота откъде ще дойдат средствата в размер на около 27-28 млрд. лв., които се получават, когато се съберат предвидените стъпки в "плана Станишев". В този план не се указва и за колко време ще бъде похарчена тази сума. По думите на директора на БАН Митко Димитров за положително може да се смята, че кризата досега не се е развила според най-мрачните прогнози. Бизнесът в голяма степен реагира добре на затруднените условия и предприема мерки, които не повишават в голяма степен социалното напрежение, като вместо масово да съкращава служители, преминава на съкратено работно време, понижава заплати и управлява по-добре разходите си. От БАН похвалиха и поведението на централна банка, както и като цяло действията на търговските банки в страната. "Те имат адекватно поведение от гледна точка на своите интереси, внимателни са при отпускането на кредити, имат гъвкава политика по отношение на лошите кредити", каза Димитров. Това, което се прави в недостатъчна степен, е търсенето на улеснени възможности за кредитиране на "добрите" клиенти.

Адекватната реакция на бизнеса ни пази от кризата

Последна редакция: 22.04.2009, 12:54 Публикуване: 22.04.2009, 12:54

Автор: finance.news.bg, expert.bg

Една от причините кризата да не се разрази с тежки социални аспекти в страната е адекватната реакция на бизнеса. Това посочи пред журналисти директорът на Икономическия институт при БАН, ст.н.с II ст. д-р Митко Димитров в Националния пресклуб на БТА. Икономическата криза у нас не се развива според песимистичните прогнози, с които е била очаквана, смятат икономистите на института. Под "сянката на кризата" банките също са станали по-внимателни, показател за това е по-гъвкавата политика при отпускането на "лоши кредити". От института препоръчаха трезорите да улеснят процедурата за даване на кредити на добрите техни клиенти. Като адекватни бяха определени и действията в условия на криза на Централната банка. Политиката и последните опити за по-ускорено приемане на еврото у нас трябва да се оценят положително, каза Димитров. Все още икономистите на БАН не отчитат чувствителен напредък за ефективността на администрацията ни и борбата с корупцията.

Икономистите на БАН препоръчват строг мониторинг на кризата

Последна редакция: 22.04.2009, 16:14 Публикуване: 22.04.2009, 16:14

Автор: finance.news.bg, finance.news.bg

Процесите се развиват в дълбочина, има трайна тенденция за намаляване на преките чуждестранни инвестиции и бавно нарастване на безработицата, казаха от Икономическия институт За строг мониторинг на кризата се обявиха вчера учените от Икономическия институт на БАН. Те препоръчаха на бизнеса да продължи да действа така внимателно и адекватно, а правителството да се въздържа от действия, които биха задълбочили неблагоприятната перспектива. Процесите се развиват в дълбочина, но скоро няма да свършат, заяви ст.н.с II степен д-р Митко Димитров, директор на Икономическия институт. Според него антикризистните мерки трябва да бъдат насочени към връщане на доверието на световните пазари, стимулиране на малките проекти по европейските програми и търсене на гъвкави варианти за обслужване на лошите кредити от търговските банки. За кризата трябва да се говори със спокоен и делови тон, но е факт, че през последните месеци намаляват незлатните валутни резерви, печалбите на търговските банки, постъпленията в държавния бюджет, преките чуждестранни инвестиции, промишленото производство и износа, както и наетите по трудов договор, подчерта и проф. д-р Гарабед Минасян. Той не е съгласен с обяснението на управляващите, че кризата в България е привнесена отвън и смята, че за нея има сериозни вътрешни фактори и причини. Такива са лошо функциониращата институционална и административна среда, която позволява съществуването на корупционни и криминализирани практики и провеждането на мащабни спекулативни действия на различни видове пазари – финансово-капитален, строителен, туристически и т.н. Основно засегнати са 4 сектора – строителството и операциите с недвижимости, преките чуждестранни инвестиции, износет и туризмът, каза още проф. Минасян. Според него планът "Станишев" не отговаря на дневния ред за излизане от кризата, защото не казва откъде ще се намерят предвидените разходи за около 27-28 млрд. лева, които са над 40% от БВП на страната. За да се справим с проблемите, трябва да бъдат проведени 4 антикризистни мерки, които да съответстват на идентифицираните кризисни фактори и причини. Най-общо те са – премахване на търканията в

отношенията ни с ЕС, за да има вътрешна политическа и икономическа стабилност; повишаване качеството и ефективността на институциите; задължително подобряване на средата преди прякото финансово подпомагане на отделни сектори и въздържане на правителството от обсебване на икономическите функции, маскирани като държавно регулиране. България ще изживее по свой начин кризата, защото основните проблеми у нас са по-високите лихвени равнища и инфлация над средната за страните от еврозоната, каза и ст.н.с. II степен д-р Татяна Хубенова, ръководител на секция "Международна икономика" в Икономическия институт на БАН. Според нея увеличаването на лихвеното бреме за бизнеса и домакинствата ще принуди правителствата да включат час по-скоро антикризисни програми за излизане от неблагоприятната ситуация. Добрата новина за нас все пак е, че остава зависимостта ни от пазарите на ЕС, при това с положително салдо, каза д-р Хубенова. Търговията ни със страните от ОНД обаче бележи устойчив застой, в стресово състояние е обмена ни и със съседните държави.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ ИЗКАЗВАНИЯТА НА УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕСКОНФЕРЕНЦИЯТА:

Ст.н.с.Ист. д.ик.н. Гарабед Минасян, секция "Макроикономика": Има няколко основните индикации за икономическата криза в България и те са: Намаляване на валутните резерви на страната - в края на септември 2008 г. те са били 27.3 млрд. лв., а към 10 април 2009 г. – 21.1 млрд. лв. Отбелязваният спад е от 22.3%; Намалява среднодневният оборот на валутния пазар - към март 2009 г. той е с 19.6% по-нисък в сравнение с ноември 2008 г.; Задържа се кредитирането в реалния сектор - за периода октомври 2008 г. – февруари 2009 г. търговските банки имат около 49 млрд. лв. несъбрани вземания от неправителствения сектор; Нарастват лихвите по срочните депозити на банките, увеличават се таксите по кредитите - през февруари 2008 г. средната лихва по срочни депозити на домакинствата е 4.7%, а през януари 2009 г. същата лихва е 8.2%. Тоест за една година прирастът на лихвата е с 3.5 процентни пункта. Намалява фискалният резерв - към февруари 2009 г. той е 8.5 млрд. евро, което е с 31% по-малко спрямо октомври 2008 г. Намалява износа и преките чуждестранни инвестиции. Спадът при ПЧИ през февруари 2009 г. е с 31% спрямо февруари 2008 г. Намалява промишленото производство и заетите по трудов договор – в началото на 2009 г. производството е с 18% по-ниско, оценено на годишна база.

Ст.н.с. II ст. д-р Татяна Хубенова, ръководител на секция "Международна икономика": България понася последиците от кризата чрез свиване на износа и стокообмена. В такава ситуация е необходимо да се задейства експортна политика за трети страни. По отношение на износа бизнесът вече реагира антикризисно. Прави впечатление, че се увеличава експортът на стоки към страни като Казахстан, Виетнам, Египет и Иран. Същевременно обаче рязко намаление на износа има към Китай, Сингапур и Индия, което е именно проявление на кризата. В реалния сектор формата на кризата се задълбочава. В този смисъл банките трябва да преосмислят лихвената си политика, тъй като в момента тя не е в интерес нито на българските фирми, нито на българските домакинства.

Ст.н.с. II ст. д-р Искра Христова- Балканска, научен секретар на Икономическия институт на БАН: През настоящата година икономиката на България ще изпадне в рецесия, която ще продължи и през 2010 г.. Икономическите проблеми ще се проявят особено остро в следващите месеци. Прогнозите за България остават неблагоприятни по отношение на безработицата и развитието на главните макроикономически показатели. Опасността сега е, вместо бюджетен излишък, да не се получи дефицит. Намаляването на притока на чуждестранни инвестиции в икономиката ще доведе до забавяне и на икономическия растеж. Стабилните макроикономически показатели, евтината работна ръка и възможностите за инвестиции в имоти досега привличаха чужди инвестиции. Сега ситуацията се променя, без да е ясно в каква посока ще се развива. Факт е, че притокът на чужди инвестиции в почти всички сектори рязко намалява. Общо за страната регистрираният спад от началото на годината е

24,4%, като в строителството, финансовото посредничество и търговията той е най- голям - 42%.

Ст.н.с. II ст. д-р Пламен Чипев, секция "Икономика на фирмата": Очакванията, че кризата ще се пренесе от финансовия пазар върху реалния сектор, напълно се оправдаха. Кризата се развива в дълбочина и ще бъде продължителна. В този смисъл трябва да се помисли и за пакет от мерки, които да раздвижат фондовия пазар. Например чрез увеличаване на търгуваните пакети, пускане на нови емитенти и остатъчни пакети от вече приватизирани дружества и др. Необходимо е да се обмисли и за интегриране на Българската фондова борса в международната търговия. Това може да стане чрез допускане на чужди инвеститори, които пряко да инвестират на нашия фондов пазар, или чрез договори за сътрудничество с други борси, в това число и размяна на дялове от капитала на БФБ с други борси.

Ст.н.с. II ст. д-р Васил Цанов, ръководител на секция "Макроикономика": За последните три месеца на 2008 г. заетите по трудово правоотношение са намалели с 2.5%. По сектори с най-голям дял е строителството. Много силни съкращения имаше и в преработващата промишленост – шивашка, дървопреработваща, химическа и др. Общата наблюдавана тенденция по отношение на пазара на труда е към плавно покачване на безработицата. /Mega Communication/

Кризата увеличи доверието към банките и валутния борд

Последна редакция: 23.04.2009, 07:11 Публикуване: 23.04.2009, 07:11

Автор: finance.news.bg, Монитор

Мария Георгиева, Паулина Йоргова

Икономическата криза не се развива по най-песимистичните прогнози, каза вчера директорът на Икономическия институт на БАН Митко Димитров. През изминалите пет месеца от октомври 2008 г. насам значително се е повишило доверието към банковата система на България. Според проведеното от икономистите на Macro Watch проучване доверието към стабилността на трезорите в страната се е увеличило почти двойно - от 27% до 48%. С по-голямо благоразположение на българските потребители се ползва и националната ни валута. По данни на изследването вече над 77% от хората предпочитат лева за своите спестявания. Единодушна подкрепа от страна на българските граждани има и валутният борд, като доверието към него се е увеличило с близо 10%. Кризата не се развива по най-песимистичните прогнози, каза вчера директорът на Икономическия институт на БАН Митко Димитров. Поведението на бизнеса в условията на сегашната тежка стопанска ситуация е най-адекватно, смята той. Много работодатели са реагирали адекватно, без да се паникьосват и това не е позволило кризата да се развие с по-тежки измерения от социална гледна точка. Банките също са реагирали правилно. Трезорите търсят възможности да бъдат гъвкави по отношение на лошите кредити. От института препоръчват да се улесни процедурата за даване на заеми на добрите си клиенти. Централната банка също е имала адекватно поведение в сложната ситуация, каза Димитров. Положително трябва да бъде оценена според него политиката за по-бързо приемане на еврото, въпреки че страната ни не отговаря на критерия за инфлацията. Правителството остава обаче длъжник по отношение подпомагане на малките проекти, които веднага ще дадат резултат. При цялата несигурност на прогнозите в момента Мисията на МВФ, която вчера имаше заключителна среща с финансовия министър смята, че българската икономика ще отбележи спад от около 3,5% през тази година и около 1% - през следващата. В същото време се очаква дефицитът по текущата сметка да се свие от 25% (през 2008 г.) на 12%,

а инфлацията в края на годината да е около 1,5 процента. Според Пламен Орешарски обаче прогнозата на МВФ за развитие на икономиката ни е умерено консервативна, а правителството е решено да запази макроикономическата стабилност. Той декларира и готовност за допълнително свиване на публичните разходи. По данни на Macro Watch е нараснал броят на хората, които очакват влошаване на икономическата ситуация през следващата година - от 42% на 53%.

Митко Димитров: Има недооценяване на ефектите от финансовата криза

Последна редакция: 24.11.2008, 12:30 Публикуване: 24.11.2008, 12:30

Автор: finance.news.bg, focus-news.net

Световната финансова криза е нова и непозната по същността си криза. Затова имаше недооценяване на нейните ефекти. Това каза на пресконференция Митко Димитров – директор на икономическия институт към БАН, предаде репортер на Агенция "Фокус". По думите на Димитров сега е най – важно да се следи развитието на кризата и нейното влияние както в страните от Европа, така и в България. Кризата е нетрадиционна. "Видя се, че има не само финансов израз, но и че засяга реалния сектор," каза той. Според него ефектът от кризата е засилване на противоречията и дефектите вътре в страната, затова и главните опасения са, че ще има увеличаване на изострянето на тези вътрешни противоречия. Димитров посочи, че Бюджет 2009 година е съставен и преследва логиката на предишните бюджети и отново има недофинансирани сектори – образование, здравеопазване. "Прекалено са големи субсидиите за държавни предприятия. Нормалните стойности са около 0,2 % от БВП, но в бюджета те многократно надхвърлят тези цифри", каза той. Излишъкът според него, който се поставя като стимулатор при криза, в предишните бюджети е използван като "охлаждаща мярка".

Тихомира МИХАЙЛОВА

БАН:Доверието в българския лев не е в криза

Последна редакция: 24.11.2008, 12:47 Публикуване: 24.11.2008, 12:47

Автор: finance.news.bg, БГНЕС

Доверието в българския лев не е в криза. Това обявиха на пресконференция учени от Института по икономика към БАН, предаде репортер на БГНЕС. Още от 2007 г. се наблюдават признаци за намаляване на преките чуждестранни инвестиции , заяви Искра Балканска от Института. Забавянето на икономиката в развитите страни ще понижи българския износ, категорични са експертите. Страната ни запазва своята стратегическа важност за инвеститорите. Тяхното намаляване обаче ще повлияе на секторите в които те са инвестирани. 60 процента от тях са в строителството и имотите. Намалението на преките чужди инвестиции в средносрочен план може да доведе до сериозни затруднения и у нас. По отношение на работните места ефектите ще бъдат усетени в три направления- заетост, безработица и динамика на работната заплата. Работата си ще загубят хората с ниска квалификация. Очаква се и връщане на имигрантите от страните от ЕС, които в момента са в криза като Испания и Гърция. Ниският процента на безработицата от последните 2-3 г. ще се увеличи с 1-2 процента, прогнозира ст. н .с. Васил Цанов. Намаляване на растежа на разходите на труд от страна на фирмите очаква той, което ще повлияе на номиналния растеж на заплата. Намаляване на икономическия ръст, но все пак положителен такъв в рамките на кризата". Това каза Митко

Димитров, директор на Института по икономика към БАН пред БГНЕС. Въпреки положителните сигнали, които нашата икономика излъчва, през последните 10 г. се натрупват и проблеми, категоричен е той. Неговият съвет е да се следят ключовите промени, които влияят на кризата и да се реагира своевременно. Инвестициите в строителството за 2008 г. спрямо същия период за миналата година са скочили със 74 процента. Редно е този тренд да намалее. Реалните доходи на човек са се повишили с 3,4 процента. БНБ следва да понесе отговорността за охлаждане на кредитния ентузиазъм на банките, като малките и средни предприятия ще са по-зависими от условията на банковите кредити.

Опасно е подценяването на финансовата кризата, предупреждават икономисти

Последна редакция: 24.11.2008, 13:17 Публикуване: 24.11.2008, 13:17

Автор: finance.news.bg, focus-news.net

Най-опасното е подценяването или пренебрежението на финансовата кризата. Но не по-малко лошо е съзнателно да налагаме черни краски. Това каза по време на пресконференция Митко Димитров – директор на Икономическия институт към БАН, предаде репортер на Агенция "Фокус". По думите му правителството трябва да има група, която да следи развитието на кризата и да реагира в конкретните моменти. "Забавената реакция може да бъде решаващ фактор", поясни той. Проф. Гарабед Минасян, също от Икономическия институт посочи, че за първото полугодие на годината България има 28 % ръст на инвестициите и банковата система изглежда встрани от кризата. Над 74 % са нараснали инвестициите в сферата на строителството за 2008 година в сравнение с 2007 година. Според него строителството и недвижимите имоти, въпреки това нарастване на инвестиции, за началото на годината ще бъдат най-силно засегнати от кризата. Въпреки че сме в условията на криза в България няма намаляване на реалните доходи на населението, а за първата половина на 2008 година има увеличаване с 3,4 %. По думите му кризата се заражда в САЩ още през 2001 година, като засяга финансовите и икономическите пазари и води до повсеместно свиване на всякакъв вид кредитиране. Той поясни, че рисковете от нея за България са повече вътрешни, отколкото външни. Минасян смята, че мерките, които трябва да се предприемат са изграждане на ефективна инвестиционна среда, повишен контрол върху сделките на недвижими имоти, както и контрол на паричното обръщение. Ако не се изградят ефективни институции и финансовата подкрепа от ЕС спре и равнището на корупция достигне недопустимо високи размери, то последиците ще са катастрофични, смята Минасян. Повишената инвестиционна активност на правителството е вредна за страната, каза още той. Тихомира МИХАЙЛОВА

Учени: Да се създаде щаб за следене на проявленията на кризата у нас

Последна редакция: 24.11.2008, 15:25 Публикуване: 24.11.2008, 15:25

Автор: finance.news.bg, lev.bg

Правителството да създаде експертен щаб, който да следи развитието на финансовата криза у нас, предложиха учени от Икономическия институт на БАН. Според тях кризата е непозната и заради това има риск от недооценяване на последиците от нея. Учените очакват значително повишаване на безработицата догодина без обаче тя да надхвърля 10 процента. Проявленията на финансовата криза ще се усетят в повечето сектори на икономиката ни, обяви директорът

на Института по икономика към БАН Митко Димитров. По думите му правителството трябва заедно с Европейския съюз да следи развитието на финансовата криза. "Най-доброто поведение е непрекъснато да се следи развитието на нещата от хора професионалисти. Правителството може да си позволи да създаде такъв щаб, да се следят ключовите променливи, от които зависи по-нататък развитието на кризата и да се реагира съответно", каза Митко Димитров. Най-сериозни проблеми заради кризата ще има секторът на строителството и недвижимите имоти, обясни проф. Гарабет Минасян. "Секторът, свързан с недвижимости, видимо ще пострада. Това може да се оцени дори положително. Той е ангажирал една пета от икономическата активност, така че влиянието му със свързаните върху темповете на БВП ще бъде в рамките на 1 процентен пункт", каза проф. Минасян. Според икономистите от БАН България няма да изпадне в рецесия и икономическият растеж ще остане положителен и догодина. От БАН прогнозираха увеличаване на безработицата с 1-2 процента заради обратния поток на емигрантите, които се връщат от засегнатите от кризата страни като Испания и Гърция. Икономистите очакват още намаляване на заетостта и номиналния растеж на заплатите у нас.

Икономисти от БАН изброиха грешките на кабинета

Последна редакция: 25.11.2008, 08:27 Публикуване: 25.11.2008, 08:27

Автор: finance.news.bg, Insurance.bg

Кризата е повече от липса на доверие, не на пари Мерките, които правителството взима, са крайно вредни, каза проф. Гарабет Минасян от Икономическия институт към БАН на дискусия за икономическата криза. Според него от ключово значение е изграждането на ефективна инвестиционна среда, а вместо това изпълнителната власт се опитва да засили присъствието си в икономиката. Нужен е по-добър контрол върху сделките с недвижими имоти и върху паричното обръщение, посочи професорът. Ако не се изградят ефективни институции и финансовата подкрепа от ЕС спре, равнището на корупция ще достигне недопустимо високи размери и последиците ще са катастрофални. Икономистите в БАН предлагат да се изгради специална група към кабинета, която да наблюдава ефектите от финансовата криза и да действа превантивно в най-уязвимите сектори. Въпреки кризата, доходите са нараснали през първата половина на годината с близо 3,4%. И не се забелязва тенденция за намаляване на реалните доходи на гражданите, посочи Минасян. Неговото мнение е, че в България ликвидна криза няма, защото сме встрани от големите финансови пазари. Но е опасно да подценяваме ефектите от световната криза. Рисковете за България са повече вътрешни, отколкото външни, смята той. Строителството и недвижимите имоти ще бъдат най-силно засегнати. Банковият сектор в момента е стабилен. В преработвателната промишленост има 804 млн. евро инвестиции, но страната все още не е част от световните преработвателни мрежи, така че няма да пострада. Но ако чуждите инвеститори в сектора започнат да се оттеглят, рецесията е въпрос на време. Инвестициите за първото полугодие на 2008 г. са нараснали с 28 на сто. В сравнение с миналата година инвестициите в строителния сектор са нараснали с над 74%. Според ст.н. с. Васил Цанов финансовата криза ще повлияе и на трите елемента на пазара на труда – заетостта, безработицата и динамика на работната заплата. Ако през 2007 г. имаше 30% ръст на работещите в строителството, тази година се очаква стагнация и заетите в този сектор ще намалее. Безработицата ще нарасне най-много с 2 пункта и няма да надхвърли 10%, смята Цанов. Икономистът прогнозира свиване на номиналния растеж на работната заплата и намаляване на разходите на работодателите за труд. Това по думите му няма как да не рефлектира върху реалната заплата. Д-р Искра Балканска е изчислила, че преките чуждестранни инвестиции са намалели с 1 млрд. евро тази година. Поскъпването на кредитите

ще засегне най-силно малките фирми. Директорът на икономическия институт Митко Димитров отбеляза, че подготовеният проектобюджет за 2009 година се води от логиката на последните няколко бюджета и отново за образованието и здравеопазването парите няма да достигат. Ученият се присъедини към оценката на проф. Минасян за държавната намеса в икономиката. Прекалено много средства се дават на държавни фирми, посочи той. За нормално се смята ниво до 0,2 % от БВП, но в предложения бюджет сумите значително го надхвърлят. Кризата се дължи повече на липса на доверие и по-малко на липса на пари, обобща ст.н.с. Пламен Чипев. Според него укрепване на доверието може да се постигне чрез премахване на данъка върху дивидентите, предлагане на пакети на дружествата, които ще изграждат инфраструктурни обекти, на борсата, продажба и на пакетите на държавните предприятия.

Учени: Мерките в бюджета не стигат за справяне с кризата

Последна редакция: 25.11.2008, 08:48 Публикуване: 25.11.2008, 08:48

Автор: finance.news.bg, Монитор

Бюджет 2009 г. следва логиката на предходните бюджети. Част от заложените антикризисни мерки са правени и при предишните бюджети, а друга част са с пожелателен характер. Това заяви вчера ст.н.с. Митко Димитров - директор на Икономическия институт на БАН. Като пример за антикризисна мярка, която е присъствала и в предишния бюджет, но тогава е имала охлаждащ ефект за икономиката, Димитров посочи бюджетния излишък. Сред мерките с пожелателен характер той открие намаляването на срока за връщане на ДДС и намаляването на бюрокрацията. Секторите здравеопазване, образование и наука остават с недостатъчно финансиране, а субсидиите на държавните предприятия са прекалено подсилени и многократно надхвърлят нормалния дял от 0,1-0,2% от БВП, каза още Димитров. Правителството е предприело и действия, които са в правилна посока, допълни той. По думите на Димитров най-доброто, което може да се направи, е да се създаде група, която да следи непрекъснато развитието на кризата и своевременно да реагира. При сегашната ситуация еднакво опасни са както подценяването на кризата, така и изтъкването ѝ в "черни краски". Най-засегнат от кризата ще бъде секторът на недвижимите имоти, заяви проф. Гарабед Минасян. Спадането с 20% на котировките на българските облигации може да послужи за обратното им изкупуване, а вече има пример от 1999 г., когато дълг от близо 1 млрд. USD е бил изкупен обратно за 16.7 цента на долар, допълни той.

Инвестициите в България се забавят

Последна редакция: 03.12.2008, 09:45 Публикуване: 03.12.2008, 09:45

Автор: finance.news.bg, stroitelstvo.info

Сектор "Строителство" ще бъде един от най-засегнатите. За една година преките чуждестранни инвестиции в България са намалели с 1 млрд. евро, а сектор "Строителство" е най-застрашен от настъпилата икономическата криза. Това споделиха учени от икономическия институт към БАН за развитието на икономиката на страната. В същото време реинвестираната печалба остава на едно и също равнище, съобщи ст.н.с. Искра Балканска. В строителство и имоти са били насочени 60 процента, или 3.2 млрд. евро през миналата година, посочи още Балканска. Кризата обаче бавно, но сигурно навлиза в този сектор. Според ст.н.с. Васил Цанов заетостта в

сектора е нараснала с 30 процента през последните няколко години и неговата прогноза е, че кризата ще доведе до стагнация на този пазар. Той добави, че "засега няма изражение на очакваната криза на пазара на труда на макроикономически равнище, а само в отделни сектори". Проф. Гарабед Минасян смята, че секторът с недвижими имоти ще пострада най-много. Това е нова и непозната до този момент криза, за която няма известни противодействащи мерки, смята ст.н.с. Митко Димитров, директор на Икономическия институт на БАН. Учените са на мнение, че едно от важните неща, които трябва да се направят, е да се следи развитието на кризата в международен мащаб и да не се допускат грешките на останалите страни в България. В тази връзка икономистите предлагат правителството да сформира антикризисен щаб, който да подпомага борбата срещу финансовата криза. Икономистите критикуваха бюджета за 2009 г., като според тях той следва логиката на предходните. Един от основните проблеми според тях е, че субсидиите за държавните предприятия надхвърлят многократно нормата от 0.1-0.2 процента от БВП. В същото време сектори като здравеопазване и образование остават недофинансирани. Малките и средните предприятия ще бъдат най-засегнати от кризата и намаленото кредитиране. Това прогнозира Искра Балканска. Според нея износет е намалал значително, като е достигнал най-ниско ниво за последните 20 години. В тази връзка се очаква значително повишаване на безработицата, която обаче няма да надвиши 10 процента през следващата година. Според икономистите от БАН трябва да се преосмисли държавната политика по отношение на пазара на труда, особено когато се очаква много български емигранти да се приберат в родината, след като са загубили своята работа в чужбина. Отчетите на БНБ показват ясно свиване на инвестициите в строителството. През третото тримесечие на 2008 преките чуждестранни инвестиции са достигнали стойности близки до тези от началото на 2006 г. Тенденцията през тази година показва намаляване на инвестициите в този сектор. В края на септември 2008 направените инвестиции са намалели с 29 процента в сравнение със същия период на миналата година. Подобна е и ситуацията в сектор "Операции с недвижими имоти, наемодателска дейност и бизнес услуги". Според БНБ преките чуждестранни инвестиции са намалели в сравнение с миналата година. В края на третото тримесечие на 2007 те са били на стойност 1.78 млрд. евро, а за същия период на настоящата година са спаднали до 919.7 млн. евро. Добивната промишленост също бележи спад, като от 13.4 млн. евро инвестиции през деветмесечието на 2007 се свиват до 11.2 млн. евро за същия период през 2008. Не остава незасегнато и финансовото посредничество. През третото тримесечие на 2008 г. направените инвестиции в сектора са на стойност 980.1 млн. евро, а за същия период на 2007 те са 1.23 млрд. евро. Силно засегнат е и сектор "Хотели и ресторанти", който от инвестиции в размер на 120.9 млн. евро през деветмесечието на 2007 губи над 100 млн. от тях и през същия период на 2008 отчита само 19.1 млн. евро инвестиции. Има и такива сектори, които бележат ръст. Сред тях е преработваща промишленост, в която за цялата 2007 стойността на инвестициите е била 245.5 млн. евро, а само за първите 9 месеца на 2008 те вече са 596.7 млн. евро.

Георги МИНЕВ

БАН: Добре е да има бюджетен излишък, 20% от него – за общините

Последна редакция: 10.09.2008, 14:18 Публикуване: 10.09.2008, 14:18

Автор: finance.news.bg, investor.bg Мая Цветкова

При сегашното състояние на икономиката бюджетният излишък гарантира финансовата устойчивост, особено при високия дефицит по текущата сметка. Това каза на пресконференция днес проф. Гарабед Минасян от Икономическия институт към Българска академия на науките

(БАН). От европейските страни Естония също има около 3% бюджетен излишък, колкото се поддържа и у нас, сравнително високи излишъци има и в скандинавските страни и Испания. От друга страна обаче, България и Латвия са рекордьори по размер на дефицита по текущата сметка – над 20%. Най-лошият вариант по думите на проф. Минасян е, когато има едновременно дефицит по текущата сметка и бюджетен дефицит, като например в Румъния има около 14% дефицит по текущата сметка и 2% бюджетен дефицит. Друг положителен фактор при нас според него е, че имаме високи валутни резерви (без златните). Техният ръст за първите осем месеца на 2008 на годишна база е 40%. От БАН поясниха, че този признак косвено означава висок инвестиционен интерес към страната ни и високо доверие в лева. Беше посочено, че през тази година много са нараснали вложенията на чужди граждани в банки в България. От БАН отчетоха и че събираемостта на данъците през последните години расте. Докато през 2003 г. делът на ДДС в brutния вътрешен продукт е бил 9%, през 2006 г. той е 12%. В същото време икономистите припомниха, че когато излишъкът е прекалено голям, това може да означава неточност при планирането в бюджета на приходите и разходите или съзнателно залагане на ниски равнища на инфлация, което съответно води до по-високи равнища на БВП от заложените. През последните няколко години бюджетните разходи почти не нарастват и затова през 2005 г. БВП е бил с 3,5% по-голям от предвиденото. През 2006 г. този показател е бил 8,2%, през 2007 – близо 11%, а за тази година се очертава да бъде около 7%, т.е. вероятно в парично изражение БВП ще надмине 66 млрд. лв. Относно бюджетния излишък, който ще подлежи на разпределение в края на годината, според различни изчисления той ще варира между 1,2-1,8 млрд. лв. От БАН не се наеха за какво ще се използва, тъй като все още не се знае и точната сума. Част от преизпълнението на планирания излишък се дължи на факта, че тези средства са предвидени за съфинансиране на проекти, които основно се финансират с европари, но тези проекти не са реализирани досега и не се знае дали това ще стане до края на годината. Беше посочено обаче, че 20% от средствата, които се преразпределят, ще е добре да бъдат дадени на нуждаещите се общини за ремонтване, от една страна, на пътища и мостове, или, от друга страна, за ремонт на детски градини и домове за възрастни хора. От БАН заявиха, че е препоръчително общинските бюджети и да поддържат излишък от 4%. За тази година само 10-15 общини в страната имат бюджетен дефицит, а средният бюджетен излишък, който според БАН е висок, е около 7%. Има и общини, които са с излишък от над 10%. Това според експертите означава недобро планиране на приходите и разходите на общинско равнище. На въпрос на Investor.bg как се гледа на предложението около 1 млрд. лв. от бюджетния излишък да отидат в Сребърния фонд, директорът на Икономическия институт към БАН Митко Димитров отговори, че по принцип такова решение на въпроса би било правилно, особено като се има предвид, че нараства делът на възрастните хора в страната, които не работят. Той допълни, че в същото време е важно по какъв начин ще бъдат вложени тези средства, за да растат, а да не бъдат изядени от инфлацията.

Излишъкът може пак да наpomпа инфлацията

Последна редакция: 11.09.2008, 08:30 Публикуване: 11.09.2008, 08:30

Автор: finance.news.bg, Монитор

Харченето на огромни суми от бюджетния излишък в края на годината ще наpomпа инфлацията. Това предупредиха вчера икономисти от БАН. В последните месеци от годината инфлацията е най-висока именно поради практиката от последните години в този период да се разпределят бюджетни излишъци, каза директорът на Икономическия институт към БАН Митко Димитров. Според него натрупаният излишък не се харчи ефективно, защото трябва да бъде изразходван за кратко време. Димитров препоръча парите да бъдат вложени в Сребърния фонд, вместо да се дават като коледна надбавка. Добре било и да се финансират

еднократни разходи - закупуване на техника, ремонти и др. Според Гарабед Минасян трябва да има бюджетен излишък, защото България е с хроничен дефицит по текущата сметка. Излишъкът обаче трябвало да бъде в рамките на около 3% от brutния вътрешен продукт. Хроничното преизпълнение на бюджетния излишък показва неадекватно проектиране на инфлацията и БВП, както и на приходите и разходите в бюджета, каза още проф. Минасян. Задържането на инфлацията на ниски прогнозни нива води и до заделянето на по-ниски компенсации и на задържане на разходната част.

София Симеонова

БАН: Парите от излишъка помпат инфлацията в края на годината

Последна редакция: 11.09.2008, 09:37 Публикуване: 11.09.2008, 09:37

Автор: finance.news.bg, mediapool.bg

При това планиране бюджетът вече не е инструмент на макроикономическата политика. Разпределението на бюджетния излишък и харченето му в кратко време в края на годината води до висока инфлация в този период. Това каза директорът на Икономическия институт при БАН ст. н. с. Митко Димитров в сряда в коментар за излишъка и политическите спорове за разпределението му. Икономисти от БАН представиха позициите си по актуалната в последните дни тема. Според ст. н. с. Димитров натрупването на огромен бюджетен излишък не е най-добрият начин на управление на държавата. Ако тези средства бяха оставени у данъкоплатците, всеки от тях по-добре би решил как да ги изразходва, вместо това да става чрез посредничеството на държавата, посочи Димитров. По-добре е парите да бъдат вложени в така наречения Сребърен фонд в подкрепа на пенсионната система, отколкото да бъдат раздадени като коледна надбавка, каза още той. Според него с бюджетния излишък може да се финансират еднократни разходи - закупуване на техника, ремонти и други. В същото време стои и въпросът с бюджетния дефицит, а области в държавния бюджет като здравеопазване, образование, наука остават недофинансирани, отбеляза ученият. Поддържането на бюджетен излишък не е често срещана практика, но се препоръчва, когато има проблеми в платежния баланс и значителен дефицит по текущата сметка, както е в България, каза проф. Гарабед Минасян, който допреди година бе член на Управителния съвет на БНБ. Естония, в която също има валутен борд, поддържа излишък от около 3% от БВП, в скандинавските страни се реализират много високи бюджетни излишъци, както и във Финландия и Испания в последните години, даде пример той. Лошото е, че България е рекордьор по дефицит на текуща сметка – над 20% от БВП за миналата година, което означава, че ние консумираме повече вносна продукция, отколкото изнасяме. Латвия, която има сходен с нашия дефицит по текущата сметка, поддържа балансиран бюджет, докато Румъния през последните 2 години има бюджетен дефицит, надвишаващ 2%, посочи проф. Минасян. Според него трябва да има бюджетен излишък, но в рамките на около 3% от БВП, отбеляза Гарабед Минасян. Хроничното преизпълнение на бюджетния излишък (тази година той ще бъде над 3% - б.р.) показва неадекватно прогнозиране на инфлацията и БВП, както и на приходите и разходите при формирането на консолидирания държавен бюджет, коментира той. Задържането на инфлацията на ниски прогнозни нива води и до заделянето на по-ниски компенсации и на задържане на разходната част, обясни проф. Минасян. Залага се и по-нисък БВП, вследствие на което и по-ниски приходи и разходи. Приходите обаче се преизпълняват с 12-14% през изминалите няколко години, а разходната част не се актуализира, защото за това трябва решение на парламента и признаване от страна на правителството, че консолидираният държавен бюджет не е бил разчетен правилно, посочи икономистът. В същото време БВП е

превишен през 2006 г. - с 8%, а през 2007 г. - с почти 11%. Според проф. Минасян става изкривяване на макроикономическата картина в страната и държавният бюджет престава да изпълнява функциите си на инструмент за провеждане на макроикономическа политика. Икономистът отбеляза още, че е много важен и въпросът със средствата за кофинансиране на програмите на ЕС. В момента европейското финансиране е замразено и средствата, предвидени от българска страна, също остават неизразходвани, но ако европейските фондове бъдат отворени за България и програмите стартират, то бюджетният излишък ще остане доста по-малък до края на годината, прогнозира той. Ст. н. с. Искра Белева се обяви против "инцидентните финансови инжекции" в социалната сфера, очевидно визирайки неуспешния опит с "почивка за 5000 пенсионери. При дебатирането как да се изразходват средствата от бюджетния излишък забравяме да поставим въпроса до каква степен това недобро управление на държавни средства е оцетило социалната сфера, посочи Белева. Според нея формирането на данъчните ставки е мощно оръжие за стимулиране и подпомагане на семействата и на социалните дейности, а не се използва. Според ст.н.с. Стефан Иванов 20% от бюджетния излишък би трябвало да бъде предоставен на общините, защото те предоставят около 20% от публичните услуги в държавата. Тъй като средствата от излишъка са еднократни приходи, нормално е да бъдат изхарчени за еднократни разходи - ремонти, обезопасяване на диги и мостове, строеж на пътища, осигуряване на детски градини в по-големите градове и на условия за полагане на грижи за стари хора в по-малките градове, посочи икономистът.

Излишъкът в бюджета позволява да се намалят данъците

Последна редакция: 11.09.2008, 11:29 Публикуване: 10.09.2008, 16:18

Автор: Димитър Събев

Екип икономисти от БАН, сред които добре познатите на читателите на Money.bg професор Гарабед Минасян и ст.н.с.др. Митко Димитров, споделиха вижданията си за **бюджетния излишък в България** на специална пресконференция в БТА. Бюджетният излишък не е паднал от небето, това на практика представляват пари, събрани от населението, от нас. Учените изтъкнаха: дискусиата следва да се прецизира, не трябва да се умува как бюджетният излишък да бъде похарчен, а дали изобщо трябва да има бюджетен излишък в страната. Или поне дали е оправдано бюджетният излишък да бъде толкова висок.

Ясно е, независимо от твърденията на финансовия министър, че събирането на извънредни пари и след това залповото им изразходване, **не е най-добрия начин за управление на публичните средства**. Известни са редица икономически теории и успешни практики, според които държавата не трябва да изземва парите, а да ги оставя при хората. По този начин ще се увеличи икономическата активност, ще нарасне и БВП на страната.

Българският бюджетен излишък е щекотлив въпрос също и затова, че той се разпределя от политически лидери, в **извънпарламентарна процедура**. Докато Народното събрание приема Закона за републиканския бюджет всяка година, бюджетният излишък се разпределя по правителствено усмотрение и е напълно уместно да се усъммим в безпристрастността на изпълнителната власт.

Може да се намери потвърждение и в това, че събирането и харченето на висок **бюджетен излишък води до повишаване на инфлацията** (същата тази инфлация, която пречи на правителството да увеличи заплатите в публичната сфера). В последния месец в края на годината, когато „излишъкът“ се усвоява и се правят по-големи бюджетни разходи, е

документирана и по-висока инфлация, изтъкна директорът на института по икономика на БАН проф. Димитров.

Професор Минасян, чийто задълбочен анализ на проблема имаме честта да публикуваме в началото на седмицата, обясни понятието **двоен дефицит**. Под двоен дефицит се разбира ситуацията, в която в страната има дефицит на текущата сметка (България заедно с Латвия е рекордьор в ЕС с дефицит по текущата сметка над 20% от БВП) и едновременно с това и бюджетен дефицит. Бюджетният излишък има компенсаторна, гарантираща стабилността роля и в този смисъл, предвид огромния ни дефицит във външната търговия и по текущата сметка, за **България е добре да работи с излишък**. Впрочем така правят редица държави, макар и в света „финансите на излишъка“ да са все пак малцинство. Само че всичко си има граници: проф. Минасян е привърженик на излишък от порядъка на не повече от 3% от БВП.

Големият проблем се съдържа в **съзнателното постигане на големите бюджетни излишъци в България от страна на управляващите**. Действително, има повишаване събираемостта на данъците в страната (при ДДС с 30% по-висока събираемост в рамките на 3 години). Но черешката е другаде. Приемат се необосновано ниски прогнозни значения за инфлацията, следователно дефлаторът на БВП става по-нисък, прогнозира се по-нисък БВП от реалистичното, което води до залагане на по-ниски приходи и разходи в бюджета. През последните години приходите надвишават планираните с 12 - 14%, а разходите остават стабилни, даже може да се говори за „задържане на разходната част“. Прогнозите за БВП през 2006 г. са били с 8% по-ниски от реализираните, през 2007 г. БВП е с 11% по-висок отколкото е планирано при съставянето на бюджета, оценка за 2008 г. е около 7% превишение на изпълнение над плана.

В макроикономиката на нито една страна няма само лоши неща. Същото се отнася и за нашата държава. Облекчаващо обстоятелство за България е стабилното нарастване на валутните незлатни резерви, които са се покачили с 40% за първите 8 месеца на годината. Като цяло в страната влизат повече пари, отколкото излизат, независимо от дефицита по текуща сметка. Защо? - защото външните инвеститори чувстват, че има смисъл да се инвестира у нас. Това води и до повишено доверие в българския лев. Другото добро нещо е **повишената събираемост на данъците**. Но въпреки всичко, създава се усещането, че на администрацията сякаш не ѝ се вярва благоприятната тенденция със събираемостта на данъците да се задържи устойчиво.

Тази година е специална: до юли приходите са преизпълнени с 600 млн. лв., но не са усвоени разходи в размер на 1.9 млрд. лв. (1.9 млрд. по-малко от плана са изхарчени). Що се касае за разходите, няма основание да се хвалим с икономично управление на държавните средства: това са **задържани капиталови разходи от кофинансиране по европейски проекти**, ставащо ненужно заради наложеното ни наказание от Брюксел.

Относно влиянието на бюджетния излишък и разпределянето му върху социалната сфера се изказа Искра Белева, специалист по икономика на труда. Но думите ѝ рязко се отличаваха от популисткото „подпомагане на пенсионери по Коледа“, което управляващите искат да ни представят за социален ангажимент. Според учения, в социалната сфера **инцидентните финансови инжекции не следва да се адмирират**.

Всъщност бюджетният излишък ощетява развитието на социалната сфера. Какво щеше да се случи, ако парите бяха оставени в домакинствата (например да се продължи практиката на отстъпки за ДОД в семействата с деца)? В другите развити страни намаляване на данъците се използва широко **за насърчаване**: у нас от една страна няма достатъчна политическа воля, от друга няма достатъчно изследване за възможностите за това.

Вторият въпрос на д-р Белева е: колко от излишъка ще отиде в социалната сфера? И как? Защото в бюджета на социалното министерство цели 76% са предвидени за социално

подпомагане. Подпомагане, спасяване, помощ за рискови групи ... **А не е ли време от спасителни действия да се премине към насърчаване, стимулиране, активизиране?** Белева заяви: смисълът на икономическото развитие е благоденствието на хората (забравихме го в последните 20 години, но в развитите икономики е именно така). То може да се постигне с отделяне на повече пари за образование и заетост.

Сред другите предложения на учените изпъкна това за предоставяне на 20% от бюджетния излишък на общините за капитални разходи (за безопасност на пътища, мостове, диги и т.н.) и **възможността да се намали ДДС и вноската за социални осигуровки**. Последното предложение идва от директора на икономическия институт на БАН: понижението на данъците да не е драстично, а плавно с 2% годишно.

След срещата професор Минасян сподели за читателите на Money.bg: Оценявам бюджетния излишък в България положително предвид високия дефицит на текущата сметка у нас. Страхувам се какво можеше да стане, ако го нямаше. Но за всяко нещо си има граници. Например нормалното (евристично правило) е валутните резерви на страната да покриват 3 месеца вноса ѝ. През 1997 г. този важен макроикономически показател падна под 1 месец при тънкия ни внос тогава. Сега разполагаме с валутни резерви за 6 месеца от раздутия ни внос. Докога ще продължаваме? По същия начин, в един момент държавният бюджет престава да изпълнява функцията си на стабилизатор. Има пълно фиаско при определяне на бюджетните пропорции. Нещата с публичните финанси на България с толкова голям бюджетен излишък не могат да бъдат реални.

Бюджетният излишък да се харчи целево за проекти в средносрочен план, смятат икономистите от БАН

Последна редакция: 19.09.2008, 09:12 Публикуване: 19.09.2008, 09:12

Автор: finance.news.bg, БНР

Българското правителство обяви, че изпълнението на бюджета за тази година или така нареченият бюджетен излишък ще се използва целенасочено в две сфери – социалната и за инфраструктурни проекти. Около 1 милиард и 200 млн. лева от над 4,5 милиарда лева излишък ще отидат за повишаване на пенсиите, за коледни добавки към тях, за помощи за отопление на социално слабите. Част от бюджетните средства ще отидат и в Сребърния фонд, който гарантира стабилността на пенсионната система в бъдеще. Що се отнася до инфраструктурните проекти, правителството възнамерява с част от излишъка да бъде довършена автомагистрала "Тракия". Разпределението на част от средствата на бюджетния излишък предизвика дебати и различни оценки в обществото. Експертите от Икономическия институт на БАН смятат, че не е толкова важно бързо да бъдат похарчени средствата, а за какво ще бъдат използвани. "Въпросът за бюджетния излишък според нас има две страни, казва Митко Димитров, директор на института. – Напоследък се акцентира преди всичко върху това как да бъде похарчен. Но може би по-важно е да се отговори на въпроса дали трябва да има такъв голям бюджетен излишък, дали политиката на натрупване на излишък всяка година, който значително надхвърля 3-те процента, приети за нормални, е случайна или е желано състояние. Според нас това не е най-добрият начин за управление на обществените средства. По-добре е планирането на бюджета да бъде направено по-точно, така че тези пари да останат във всеки един от данъкоплатците." Не трябва да се допускат разходи, които могат да нарушат макроикономическата стабилност на страната, предизвиквайки инфлация, добавя Димитров. По-добре е средствата от излишъка да бъдат сложени в Сребърния фонд, отколкото да се

раздадат като коледни надбавки на пенсионерите. И още: средства от бюджетния излишък да бъдат заделени и за наука и изследвания, настояват от БАН. Поддържането на бюджетен излишък не е разпространена световна практика, но той се препоръчва от икономическата теория за две цели, казва Гарабед Минасян. Първо, за осигуряване на финансова устойчивост, а също и при наличието на тежък дефицит по текущата сметка (каквато България има, той е над 20 процента от БВП). Това означава най-общо, че България повече внася, отколкото изнася. Затова, според Минасян, добре е страната да следва стратегията на поддържане на бюджетен излишък в рамките на 3 процента годишно, което е баланс на големия дефицит по текущата сметка. Минасян посочва още един показател, важен за макроикономическата стабилност на страната. "Ние имаме едно облекчаващо обстоятелство, когато говорим за необходимост от поддържане на някакъв излишък, казва той. – И това е че нашите валутни резерви растат много стабилно и постоянно. Например, ако вземем първите 8 месеца на текущата година, (като изключим златните резерви), не златните валутни резерви на България бележат устойчив прираст от около 40 процента на годишна база, независимо, че има криза на световните финансови и капиталови пазари." Според Гарабед Минасян толкова голям бюджетен излишък, както през последните години, се получава, когато има неточност при планирането на приходите и разходите в бюджета. Приходите се преизпълняват чувствително, докато разходите се задържат и остават на относително ниско равнище. И според Искра Белева вместо да се заделят средства от излишъка, по-правилно решение на проблемите в социалната сфера може да има чрез намаляване на данъците и осигуровките, което ще остави повече средства у населението. "Една успешна социална политика, отбелязва тя, изисква дългосрочна визия. Освен това – последователност в нейното реализиране в средносрочен и краткосрочен хоризонт. Това означава стабилност и балансиран разчет на необходимите финансови ресурси. В този смисъл инцидентните финансови инжекции, в това число и от бюджетния излишък, не следва да се адмирират в социалната сфера." Ако се погледне бюджета на Министерството на труда и социалната политика, добавя Белева, се вижда, че 76 процента от него се заделя за програми за социално подпомагане на рискови групи. Но е време да се помисли за преход към проекти и програми, които стимулират хората да бъдат по-активни, да генерират доходи, да дават своя принос към бюджета като данъкоплатци. Това е пътят за решаване на проблемите в социалната сфера.

Милка Димитрова

Ст. н. с. д-р Митко Димитров: Не можеш да излъжеш пазара

Последна редакция: 19.09.2008, 11:37 Публикуване: 19.09.2008, 11:37

Автор: finance.news.bg, Money.bg

Данните за инфлацията са по-добри от очакваното казаха някои икономисти, след като националната статистика обяви 11,8% инфлация за август на годишна база. По този показател България е далеч от средните стойности за ЕС. Какво е вашето мнение, г-н Димитров

- Нямам основание да се съмнявам в статистиката и приемам за нормално, че инфлацията сега не е толкова висока, колкото миналата година. Но и правителството може да влияе като регулира процеси, които оказват влияние на формирането на цените с картелни договаряния и други. Проблемът е в това, че България трябва да решава две задачи с противоположен знак - от една страна да поддържа ниска инфлация, която може да бъде малко над средната за страните от еврозоната, а от другата страна, равнището на цените да се приближи до средното в ЕС. Въпросът е как да стане това - по-бързо или постепенно. Основният проблем е износет,

защото повишаването на вътрешните цени при фиксираното съотношение между лева и еврото води автоматично до увеличаване на разходите в евро на българските износители и ги прави по-неконкурентоспособни. От друга страна, у нас се подобряват условията за вносителите, защото българинът ще има по-голяма покупателна способност. Затова трябва да се намери балансът.

Казахте, че правителството трябва да търси лостове за регулиране на инфлацията. Как може да стане това? Няма ли да има съпротива от участниците на пазара?

- Не става въпрос за намеса на конкурентния пазар, а за регулиране на пазарните деформации. Например срещу посредниците, които силово забраняват на директните производители да излязат на пазара или срещу картелни споразумения. Задължение на всяко правителство е да атакува такива дефекти.

Може би трябва да се подобрява законодателството, защото регулаторните функции на държавната власт се регламентират в закони и подзаконовни актове?

- Това е една от слабостите на България, защото може би не се осъзнава, че от законодателството и ефективността на работата на контролните органи, полицията, съдебната власт е фактор за икономическото развитие.

Пак според статистиката икономическият ръст също гони рекордни показатели от 7,1% за второто тримесечие на 2008 г. В същото време търговският баланс запазва огромния си дефицит от над 8 млрд. лв., а БНБ съобщи за намаляване на чуждестранните инвестиции. Какво е посланието на тези числа?

- Нека да изчакаме с чуждестранните инвестиции, за да се види дали това е временно явление или тенденция, къде е намалението - при имотите или в други области. Ако въздържането на инвеститорите е в резултат на последните разкрития за корупция при усвояването на еврофондовете, това ще е най-лошото за страната. След като имаме огромен дефицит в търговския баланс, а показателите са за бърз растеж, това е добре за икономиката. Тези стойности може и да са по-високи. През последните години имаме рязко нарастване на инвестициите - не само на външните, но и на вътрешните. А за сегашното състояние на външнотърговския баланс допринасят и големите размери на ПЧИ, и на преводите на работещите в чужбина, защото с тези пари се купуват предимно вносни стоки. Част от големия дефицит се дължи и на това.

Има ли България свой икономически модел, който да я отличава от другите бивши социалистически държави?

- Въздържам се да говоря за специфичен модел. При нас е характерно, че отрицателните промени, които съпътстваха прехода, бяха повече от положителните. Растежът на българската икономика започна по-късно, а и все още основният ни проблем е корупцията. Икономиката е силно зависима от политиците.

Въпреки рестриктивните мерки, които налага БНБ, и постоянно повишаващите се лихви на банките, кредитният пазар постоянно расте. Не се ли плаши българинът от ипотечната криза, която взема сериозни размери не само в САЩ, но вече настъпва и в Европа?

- Проблемът не е в размера на кредита, а във високите темпове, с които той расте. Като дават нови заеми, банките се борят за клиенти. За да печелят повече, те може да са по-невнимателни към оценката на възможностите да се връщат отпуснатите кредити. Нашите плюсове са в това, че БНБ задължи търговските банки да увеличат резервите си, което при случай би действала като буфер. Банките у нас са със собственици от различни страни, за разлика от Естония например повечето банки са шведски. При влошаване на финансовия пазар в Швеция това ще засегне и Естония. Българинът има по-лекомото отношение към риска, т. е. по-хазартно поведение. Проблемите, които се появяват вече със строителството по морето и

по големите планински курорти, може да доведат до рискови ситуации. Върху това също би трябвало да обръщат внимание банките, когато отпускат кредитите на строителни предприемачи.

Българските банки бързо реагираха на кризата и бързо вдигнаха лихвите...

- Не им е лесно, защото ако тръгне кризата и в България, а те са взели като обезпечение самия имот, какво ще го правят като не могат да го продадат. Населението също трябва да отчита собствените си възможности и да не се увлича от общата кредитна еуфория. Пазарът най-бързо може да възстанови равновесието, но това ще бъде болезнено и за двете страни. Можеш да излъжеш банката, че си платежоспособен, можеш да излъжеш някой партньор или държавата, но пазара не можеш да излъжеш.

Има ли начин България да бъде заобиколена от финансовата криза?

- Не мисля, че финансовата криза е 100% задължителна за всички страни. Ние имаме вътрешни фактори, които ако се овладеят, може да не попаднем толкова много под влияние на ставащото в САЩ. Вътрешните фактори са с по-голяма тежест.

Кои са тези фактори?

- На първо място това са вътрешните фактори за растеж на икономиката. Също така е важна политиката на банките. Те трябва да преценяват по-прецизно кредитоискателите, да искат повече доказателства за тяхната платежоспособност, да правят анализ на макро- и микроравнище.

Финансовите трусове от САЩ се усетиха на фондовата борса...

- Това беше първия период на по-сериозна активност на борсата и някои цените изкуствено се завишаваха. Всички страни в началото имат подобни периоди.

Има ли шанс българската икономика да се освободи скоро от натиска на политиците? Кои са основните пречки това да се случи?

- При нас политиците искат да участват в разпределението на приходите, а в основата на проблема е финансирането на партиите. Затова е важно да се приеме закон и финансирането на партиите да стане както са добрите практики в развитите страни -прозрачно и с контрол от обществото. Съответните органи като Сметната палата например да има изисквания по отношение на размера на средствата, тяхната отчетност и прозрачност.

Преди седмица на специална пресконференция представихте позицията на Икономическия институт на БАН относно бюджетния излишък. Получихте ли някакви сигнали от правителството и управляващата коалиция, че са чули вашите препоръки?

- Въпросът за използването на академичната мисъл е важен и в развитите страни правителствата съзнават необходимостта от външна, независима, обективна експертиза. Мнението на изследователите може да улесни вземането на решение, което може да е по-обосновано и по-компетентно. При нас това липсва. Ние имаме добри отношения с Министерството на труда и социалната политика и с други министерства. Наши учени участват в разработването на техни материали, но това зависи от личните контакти. Нормалният начин е тези контакти да се институционализират. Може да е част от фонда за научни изследвания. Управляващите ще определят темите, те ще правят заданието. В момента във фонда липсват социално-икономически проблеми. Те изобщо не са поставени като приоритет. Все едно, че България няма такива проблеми.

Може ли да се каже, че в момента потокът на предложенията е от научните среди към държавното управление. Не трябва ли да е обратното?

- Стараем се изследванията ни да са подчинени на проблеми, които са свързани с интересите на страната. Но това е по-различно. Когато проблемът или заданието се постави от правителството, ще има точен отговор, а сега може да се получи разминаване. Ясно е, че партиите не могат да се издържат от членски внос и печатни издания. Може би държавата трябва да отделя повече средства за онези партии, които са били по-успешни на изборите. Този подход ще излезе по-евтин на данъкоплатците, отколкото да се правим, че няма проблем с финансирането на партиите. Лошото сега е, че не се знае откъде идват и къде отиват парите им. Представете си как този, който знае как е получил такива пари, ще изпрати полицията да провери онзи, който му ги е дал. Има и хора от бизнеса, които са свикнали така да получават печалбата си. Те не разчитат на добър продукт, на добра услуга, а да получат по-добра поръчка, защото преди това са платили на този от когото зависи поръчката. Същото става и с еврофондовете, а това влияе отрицателно върху имиджа на страната и ефективността на икономиката. Финансирането на партиите трябва да бъде прозрачно.

От Георги Вулов